

SAMUEL LA PLAADE

Yá pó kú láe bee guuɔ

Láe bee Isailio kíao mide Davidi kpalaablea yá bɔɔlekè.

A daalekii kí Davidi kí Saulu ní a né Yonatāao gaa wẽnakè, bee gbea Davidi gɔ́ Yudaɔ kíá ū (1-4). Saulu néo do Isibose kigɔɔsoplana blè Yuda bùsu gugbāntoo oi, ãma ké à gà, aà gbé̄ ledoũkè n Davidio, à gɔ́ ní kíá ū ɔ̄ aa misiile. Davidi gɔ́ Isaili bui kuεplaɔ píi kíá ū (5-20).

Wà Kí Davidi yá'ò bakūaanakesai. A zíkà ní a ibεεɔ, buipāleɔ ní azia buiɔ píi. Wà aà gbāake ní aà busaaø òlwɛɛ. A Lua náai vĩ mé a ye Luapizi maamaa, mé aà gbé̄ yeaazi. N beeo wi aà busaa n duuna pó a kèo ní aà uadeɔ pāpāakɔwao uléo. Ké ãnabi Natāa Davidi duuna bòè gupuau, Davidipi awakpà Luaεε, i gi Lua a swágagagaao.

Gbezã tó yá lé iada Isailiowa, aañ Davidi bεεkeεε. Suabana pó Lua a legbènē bee taa ɔ̄ an wé doi. Iɔ dɔ̄ngu ké Dii legbènē ãnabi Natāa sabai à mè: Aà buiɔ do aɔ kpalaable gɔɔpiie. Aà kpalapi aɔ láaa vĩo (7.16). Bee yá mé tò wí o Lua zína Yesu Kilisiε Davidi bui. (Mat 20.29-34, 21.9).

Davidi Saulu gaa baomaa

¹ Saulu gaa gbea Davidi sù ní Amalekiɔ kaaleao, ɔ̄ à gɔ́ Zikilaga gɔɔ pla. ² A gɔɔ añaõde zí gɔ̄ee bò Saulu bòou à mò. Aà pɔkasao kékëa, mé bùsu ka aà miu. Ké à kà Davidi kíi, à kùlèè à wùlè a gbεεu. ³ Davidi

aà là à mè: N bɔ má ni? A wèwà à mè: Ma bɔ Isailio bòouε. ⁴ Ⓛ Davidi aà là lɔ: A kè kpelewa wei? Omeeε. Ⓛ a wèwà à mè: Isailio bɔ zìlau aa bàalè. An daside kwè aa gàga. Saulu ní a né Yonatāao gà lɔ.* ⁵ Ⓛ Davidi èwaaso pó lé baopi kpae là à mè: Kpelewa õ ní dɔ Saulu ní a né Yonatāao gài? ⁶ A wèwà à mè: A mɔ lè má kú Giliboa gbepɔlεu wee, õ ma Saulu è, àlε gbää'e a sɔnawa. Sɔgodeɔ ní sɔdeɔ lé kãiküaànɔ. ⁷ Ⓛ lìlε ma kíi oi, à ma e, õ à ma sisi. Ma mè: Má ké! ⁸ Ⓛ à ma la, mámemaa déi? Ⓛ má wèwà Amaleki buin ma ũ. ⁹ Ⓛ a òmeeɛ mà sɔazi, mí a dε, asa gu lé liwae, baa ké a wé gi këa yɔɔ. ¹⁰ Ⓛ ma sɔaàzi ma aà dè, asa má dɔ a fɔ ble a zɔapi gbεa lɔ. Ⓛ ma aà kíafua pó a kpaa sè ní zã pó a daao, õ ma mɔone ke ma dii. ¹¹ Ⓛ Davidi a pokasao gà a kè, õ gbé pó kuaànɔ ní pó kéké sɔ. ¹² Aa Saulu ní a né Yonatāao gaa óɔlɔ ní Dii gbé Isailio, asa zì ní bléε. Wé'i bòmá, õ aa leyè e oosi.

¹³ Davidi èwaaso pó baopi kpae là à mè: N bε ku má ni? Ⓛ a òè: Bòmɔ nén ma ũ, Amaleki bui. ¹⁴ Ⓛ Davidi aà là à mè: Akeá kíá pó Dii kpà dεa vía i n kūo ni? ¹⁵ Ⓛ Davidi èwaasoe sisi à mè: N aà le ní aà dε sɔ. Ⓛ à aà lè a dè. ¹⁶ Ⓛ Davidi mè: N nzia dèε, asa nzia lé mé n dayau, n mè n kíá pó Dii kpà dè.

Wénalε pó Davidi sī Saulu ní Yonatāao gaa yá musu

¹⁷ Davidi wénalε bee sī Saulu ní a né Yonatāao gaa yá musu. ¹⁸ A mè wà lepi dada Yudaɔnε. A ku Gbε Maaɔ taalau.†

¹⁹ Isaili gawideɔ gàga sìsípɔlεu, negɔnaɔ i'òε fá!

²⁰ Asu a baokpa Gata zeauo,

---

* **1:4** 1Sam 31.1-6   † **1:18** Yoz 10.13

ké Filité nɔε̄ su a pɔnakəo yáí.
 Asu a kpàwakə Asekelonio,
 kéké gyafɔ̄de nɛnɔε̄ su kúkuakeo.
21 Fii su kpa Giliboa gbewa lɔ̄o,
 lou su ma bua pó kú wē lɔ̄o.
 We wà ɔz̄ju nɛgɔ̄naɔ sèngbaooi,
 nísidɔ̄ɔ Saulu sèngbaowa lé kà!
22 Tó wàlε nɛgɔ̄naɔ au fá gua,
 wàlε ní gbeε pui,
 kàzun pásí Yonatāa lí kpɛkpao,
 fɛndade pásí Saulu lí su giio.
23 Saulu ní Yonatāao,
 gbépii yeñziε, wíɔ kɛnɛ kɛkɛ.
 Aai kékɔwa wěni ge gaa guuo.
 An wāa dε kúula,
 an gbāa dε nòɔmusuɔla.
24 Isaili nɔε̄,
 à wé'ikau Saulu gaa yáí musu.
 A á ká zwāa tēa yeawa ní namablebɔ̄o,
 aà sabai a pɔkasa maaɔ dà ní vua nɔamblebɔ̄o.
25 Nɛgɔ̄naɔ i'ð zilauε fá!
 Wà Yonatāa dè ní fɛndao sìsípɔ̄leu.
26 Ma gbé Yonatāa,
 ma gɔ̄ yeelεa n yáí,
 ní maamεε wásawasaε.
 N yeamazi sáa vío,
 a dε nɔε yea gɔ̄ezia.
27 Nɛgɔ̄naɔ i'ðε fá!
 An gɔ̄kεbɔ̄o kàale.

¹ Bee gb̄ea Davidi Dii gb̄ea à mè: Mâ ḡé Yuda wélee guua? Dii òè aà ḡé, ᷑ Davidi èa aà là à mè: Mákii mà géui? Dii wèwà à mè: Hebl̄e. ² Ḷ Davidi ḡè we n̄ a na gb̄en̄ plao, Yezel̄ee gb̄é Aïn̄aañ n̄ Nabali gyaa Abigaili, Kaameli gb̄eo.* ³ Davidi ḡè n̄ gb̄é p̄ó kuanco l̄, baade n̄ a b̄edeo, ᷑ aa z̄ol̄e Hebl̄s n̄ a z̄ewia. ⁴ Ḷ Yuda o gb̄enz̄oo m̄ò n̄isikà Davidi miwa we, aa aà kpà Yuda o kia ū.

Ké Davidi mà Yabesi Galadadeo mé Saulu v̄l̄, [†] ⁵ à gb̄eo z̄imá, aa òné: Dii báaadaágu! A gb̄ekékè Saulu á diie, a aà v̄l̄. ⁶ Dii gb̄eké n̄ náaiyāo keé, ké a yápi k̄e yáai. ⁷ A s̄odile à ze gb̄aa. A dii Saulu ḡà, ᷑ Yuda o ma kpà n̄ kia ū.

⁸ Nee né Abinee, Saulu z̄iḡoo d̄aaana ḡè n̄ Saulu né Isiboseo Maanai. ⁹ Ḷ à aà kpà kia ū Galada bùsuu n̄ Asee bui o bùsuu n̄ Yezel̄eo n̄ Efrai. bui o bùsuu n̄ Béyāmee bui o bùsuu n̄ Isaili bùsu k̄ini o píi. ¹⁰ Saulu né Isibose w̄e blade guu à ḡò Isaili o kia ū. A kpalable w̄e plae. Yuda o s̄o, Davidi ᷑ aa z̄èò. ¹¹ Davidi mé Yuda o kia ū Hebl̄s e w̄e sopla n̄ m̄o sooloo.

Isaili o z̄ikaa n̄ Yuda o

¹² Nee né Abinee n̄ Saulu né Isibose z̄iḡoo b̄ò Maanai ū aa ḡè Gaba. ¹³ Zeluia né Yoabu n̄ Davidi z̄iḡoo f̄ele ḡè daiñle Gaba o ikalekli sae. An gâli do ku í baala, an gâli do ku í baale. ¹⁴ Ḷ Abinee ò Yoabue: To èwaasoo f̄ele aa k̄ò'owee. Ḷ Yoabu mè: Aa ḡé. ¹⁵ Ḷ Béyāmee z̄iḡoo f̄ele gb̄en̄ kuepla Isibose p̄ó ū, ᷑ Davidi z̄iḡoo f̄ele gb̄en̄ kuepla s̄o. ¹⁶ Baade okà a d̄eekan dee mikpei, ᷑ aa k̄ò z̄òz̄ò k̄ò saalowa n̄

* ^{2:2} 1Sam 25.43   † ^{2:4} 1Sam 31.11-13

fēnao, aa kwè sānusānu. Ḷ wà tōkpà Gabaō gupiε Fēnlēnaobua. ¹⁷ Zì pó wa kà gōo bee pāsī maamaae, ᷑ Davidi zīgōo zīblè Abinee n̄ Isailiōwa.

¹⁸ Zelua negōe gbēon àaōo ku we, Yoabu n̄ Abisaio n̄ Asaeli. Asaeli sō, aà ba na lán tuewaε. ¹⁹ Ḷ à pèlè Abineezì, i lile oplaaai ge zeeio. ²⁰ Ké Abinee a kpe gwà, à aà è, ᷑ à mè: Asaeli, mímenn wee? A wèwà à mè: Mámē. ²¹ Ḷ Abinee òè: Lile oplaaai ge zeei, ní èwaasoe kū n̄ aà pōo siwà. Ama Asaeli i zeeo. ²² Abinee èa òè l̄ à mè: Nsu sōmazio. N ye mà n d̄e yā? Tó ma n d̄e, má we wá wé ke sīiō n̄ n̄ v̄li Yoabuo l̄e? ²³ Ama Asaeli ḡi, i zeeo, ᷑ Abinee aà z̄ a gbēeu n̄ a sōmpao e à bò kpe. We à lèlè à gāu, i go a tíao. Ké gbēpii kà gu pó à lèlè à gāupiu, aa zè wàlē gwa.

²⁴ Ḷ Yoabu n̄ Abisaio pè Abineewa e ɻatē ḡe ḡe kpéu. Aa kà Ama sīsī pó b̄aa n̄ Giao musu Gabaō gbáa zé sae. ²⁵ Bēyāmee buī kāaa Abineezì gāli do, ᷑ aa ḡe lé ḡi n̄ n̄zīao sīsī misonaa. ²⁶ Ḷ Abinee lezù Yoabuzi à mè: Wá ze kō dedeaeo lé? N dō kē yāpi a midē n̄ posiaoo lé? Nyō o n̄ gbēonee aa zewēe aa ea taoa? ²⁷ Ḷ Yoabu wèwà à mè: Lua ku! Tó ni lési yāao, ma gbēo zéeo e gu ḡe dòdò. ²⁸ Ké Yoabu kuupè, ᷑ aà gbēo kāmabò, aai gé Isailiōwa n̄ zīo l̄o.

²⁹ Gwāasīna bee Abinee n̄ a gbēo be sēu, aa bùa Yuudēwa, ᷑ aa pà swadōoi e aa ḡe kà Maanaiū. ³⁰ Ké Yoabu sù n̄ pēa Abineewao, ᷑ à a zīgōo kāaa pīi. Davidi gbēo guu gbēon bao mèndosai mé kuo, Asaeli bāasi. ³¹ Aa Bēyāmee pó kú n̄ Abineeo dède gbēon b̄aa do n̄ baswaaōo (360). ³² Aa Asaeli ḡe sē aa v̄l̄ aà mae miau Betelēū. Ḷ Yoabu n̄ a gbēo tāa'ò

gwāasīna, gudoleia ñ aa kà Hεblō.

3

¹ Zi pó Saulu bedeo kà ní Davidi bedeo ḡḡḡ. Davidi gbāa lē dēdēe, Saulu bedeo sō, an gbāa lē busae.

Davidi negōe (1Lad 3.1-4)

² Negōe pó Davidi i Hεblō tón ke: A sēia tón Amino, aà da tón Ainoau, Yezelée gbéé. ³ A plaade tón Kilabu, aà da tón Abigaili, Nabali gyaa, Kaameli gbéé. A àaăde tón Abisalou, aà da tón Maaka, Gesuu kía Talemai née. ⁴ A súiōde tón Adonia, aà da tón Agita. A soode tón Sefatia, aà da tón Abitali. ⁵ A soolode tón Iteaü, aà da tón Egela. Davidi naa népi o i Hεblō.

Abinee naa Davidiwa

⁶ Gōo pó Saulu bedeo lē zika ní Davidi bedeo, Abinee lē gbāakū Saulu bedeo guu. ⁷ Saulu nō pó i mésedileèo vī yāa, aà tón Lizipa, Aya née. Isibose ò Abineee: Bóyāi n wule ní ma mae nōoi? ⁸ Abinee pō pà maamaa Isibose yápi yái à mè: Yudaō gbē min ma ūa? Málē gbékéke n mae Saulu bedeone ní aà dāunaō ní aà gbēnaō e ní a gbāo. Mi n na Davidie a ožlo, ñ níle ma tāae e nōepi yá musu saa? ⁹ Tó mi lē pó Dii gbē Davidie* keèo, Lua yāpāsikemee bēebēe. ¹⁰ A Saulu bedeo, má kpala síwāe, mí tó Davidi gō Isailiō ní Yudaō kía ū za Dā e à ge peò Beesebawa. ¹¹ Isibose i we yázāsi Abineewa lōo, kē àlē vīlakéè yái.

¹² Abinee gbēo zì Davidiwa ní a tóo a òè: Démē bùsu vīi? Wà ledouké, mí dōnle, kē Isailiō e nama

---

* **3:9** 1Sam 15.28

mpii. ¹³ Ḷ Davidi mè: A maa, má ledoūkennɔ, ãma yá mèndo málɛ gbeama. Tó níle mó ma gwai, tó ni momee ní Saulu nenoé Mikalioo, nísu tó wá wé ke siiñoo. ¹⁴ Davidi lékpásákè Saulu né Isibosee à mè: Ma na Mikali s̄oaamee. Ma ãnsueblè ní Filitéo gyafɔɔo mèn bassooe.† ¹⁵ Ḷ Isibose gbéw zì, aa nɔepi sì a zã Paletie, Laisi néwa. ¹⁶ Ḷ aà zápi lé ḡeaàno, a t̄eaàzi e Bauliū, àle ówl. Ḷ Abinee òè aà ea tá, õ à tà.

¹⁷ Abinee yá'ò ní Isaili gbézɔɔ à mè: Za zi ále weele Davidi ào de á kia üe. ¹⁸ A aà kpa sa, asa Dii legbèè à mè á a gbé Isailiò bɔ Filitéo ní ní ibeëo píi ɔzì a zɔblena Davidipi sabai. ¹⁹ Abinee yápi kà Béyāmee buiñe ní swáwa lɔ. Ḷ à gè Heblɔ yá pó kà Béyāmee buiñ ní Isailiɔgupi oi Davidie. ²⁰ Ké à kà Davidi kíi Heblɔ ní gbéñ bao pó kuançɔ, õ Davidi blesakèn. ²¹ Ḷ Abinee ò Davidie: Ma dii kí, to mà fele mà ḡe Isailiɔ kāaane pii, aa ledoūkennɔ, ní de bùsu pón pɔ gbàpi pii kia ü. Ḷ Davidi Abinee gbàe, àle tá aafia.

Yoabu Abinee dea

²² Goobeezi Yoabu ní Davidi gbéw sù ní léléamáo. Aa pɔɔ sì gbéw wa maamaa aa sùò. Abinee kú ní Davidio we lɔo, asa à aà gbàe, àle tá aafiae. ²³ Ké Yoabu ní zigɔ pó kuaàññɔ kà, wa òè Nee né Abinee mò kia gwai, õ à aà gbàe à tà aafia. ²⁴ Ḷ Yoabu gè kia lè à mè: Bó yá ní kè màai? Ké Abinee mò n kíi, bóyái ní tò à tài? ²⁵ N Nee né Abinee dɔo lé? A mò õnɔkeine, ké à e ào n gugegɔɔ ní n sugɔɔ dɔe ní n yâkéaɔ pii. ²⁶ Ké Yoabu bɔ Davidi kíi, õ à gbéw zì aa pèlè Abineepizi. Aa aà lè Sila lɔo kíi, õ aale suaàno, ãma Davidi a yá

† 3:14 1Sam 18.25, 27

dōo. ²⁷Ké wà kà ní Abinéeo Héblō wéle bōleu, ñ Yoabu aà sisi ländō a ye bñubooaàñowa, ñ à aà zō a gbēeu a dè. Aà dāuna dea tō ñ a siwà.

²⁸Bee gbēa kē Davidi mà, à mè: Mapi ní ma kíakéo, máo tāae vñ Diië Nee ní Abinée dea yá musuo. ²⁹Yápi a wi Yoabu musue ní aà de bēdeó píi. Yoabu bēdeó aaó ku kēnude ge kusude ge ee ge gbé pó zí aà blè ge nɔandéna saio. ³⁰Yoabu ní Abisaio mé Abinée dè, kē aàpi mé ní dāuna Asaeli dè zilau Gabañó yáí. ³¹O Davidi ò Yoabue ní gbé pó kuaàñó píi: A á pokasaó ga à kék, i zwàñkasaó kákala, ío te Abinée gei ní ñolòo. Kí Davidi mé gëpi kpán'aekè. ³²O wà aà vñ Héblō. Kí óolò, à búbuapè Abinée miaa, ñ gbépii óolò sñ. ³³O kí wënalée bee sñ Abinée yá musu à mè:

Abinée gaa lán mísaidewaë maan wea?

³⁴Wi aà gã liè a kpéo, wi galakpaèo,
ñ à gá lán gbé pó zù vãikenaë ouwa.

O gbépii èa óolò lo. ³⁵Gbépii mò ò Davidie aà poble e gu ào gé sii, áma à lakpà aziala à mè: Tó ma pëe ge blee kà ma léwa latégékpœu sai, Lua yápásikemee bëebëe. ³⁶Gbépii wëtè yápii, ñ à kènë maa. Yá pó kípi lé ke píi i ke gbéoné maaë. ³⁷Goo bee ñ Davidi gbé ñ Isaili píi dò sa ké kí lé kú Nee ní Abinée dea yáuo. ³⁸O a ò a gbépiõne: A dò ké Isaili døaana zóo gá gbão lé? ³⁹Mapi sñ, baa ké Lua ma kpa kía ü, ma busa gbä. Zelulia népió yâkëa pâsi de ma púa. Dii mé a flabo vãikenaë.

4

Isibose gaa

¹ Ké Saulu né Isibose mà Abinee gà Heblɔ̄, aà ká gà, mé Isailio gò bíli guu m̄pii. ² Saulu népi z̄iḡ d̄aaanao v̄i gbēn̄ pla, ado t̄ón Baana, ado s̄o Lekabu. Beelo gbé Limɔ̄, Béyāmee bui néone. Wà Beelo d̄ile Béyāmee pó ū yāae, ³ asa Beelodeo bāalè tà Gitaiūe, aa ku we e n̄ a gbāo. ⁴ Saulu né Yonatāa s̄o a né v̄i ee ū. Goo pó népi kà wè s̄oo, ⁵ Saulu n̄ Yonatāao gaa Yezelée bao sù. Ké aà gwana aà sè, àle bāaleaàn̄, aà wāa guu ñ népi p̄iliwà à lèlè. Bee mé tò à ee kù. Aà t̄ón Mefibose.

⁵ Beelo gbé Limó népi o Lekabu ní Baanao félè, iaté
gbää zá ñ aa kà Isibose bë, gò pò álé i fääane o. ⁶ O
Lekabu ní a däuna Baanao gë kpéu, aa kë ländö wàlé
gé pówëna dáiwa. ⁷ Ké aa gë kpéu, Isibose wúlea a
liiwa, ñ aa gëaaži kpëa, aa aà zò wa dë. O aa aà mi
zò aa sè wà tào. Aa tòu Yuudë sëu, ñ aa bëu e gu gë
dòò. ⁸ Aa mò Davidi kíi Heblö ní Isibose mio aa òë:
Gwa, n ibëe Saulu pò wëele à n dë né Isibose min ke.
Wá dii kí, Dii tòsine Saulu ní a buiowa gbã. ⁹ Davidi
wémá à më: Dii ku! A ma bɔ ma taasikëa guu pii.
¹⁰ Ké gbëe mò ma kíi Zikilaga yää à më Saulu gá, álé
e baona álé kpá, ñ ma aà kù má dë. Aà bao àin we.*
¹¹ Azaiasa lá á gbëvái a tåaesaidé dë a liiwa a kpéu,
má aà dëa tòsiwá mà á wëni bëe. ¹² O Davidi yã'ò a
ëwaaso zìkanaone, ñ aa ní dëde. Aa ní ola ní ní gbálao
zòzò, ñ aa ní geò lòo Heblö ítökii sae. O wà Isibose mi
sè wa vñ Abinëe miau Heblö.

5

* 4:10 2Sam 1.1-16

Davidi kpaa Isailiɔ kpala
(1Lad 11.1-9, 3.5-9, 14.1-17)

¹ Isailiɔ mò n̄ buiwa píi Davidi kíi Heblɔ aa mè: Wá au doñe. ² Za zi gɔɔ pó Saulu dε wá kía ũ, míme ni dɔaawee zilau, gεa n̄ suao. ³ Dii ðne míme n̄yɔɔ de a gbé Isailiɔ dɔaana ũ, an kía ũ. ³ Ké Isaili gbézɔɔ mò kí Davidi kíi Heblɔ mípii, we à ledoñkèunínc Dii ae, õ aa nísikà aà miwa, aa aà kpà Isailiɔ kpala. ⁴ Davidi wè baakwide guu õ à kpalablè, à kè kpalapiu wè blaε. ⁵ A dε Yudaɔ kía ũ Heblɔ wè sopla n̄ mɔ soolooε, õ a dε Yudaɔ n̄ Isailiɔ píi kía ũ Yelusaleū wè baakwi n̄ àaɔo.

⁶ Kí n̄ a gbézɔɔ tɔu Yelusaleū zikai n̄ Yebusi pó kú weɔ.* ⁷ Ó aa ò Davidie: Nyɔ gε lao, baa vñiaɔ n̄ eeɔ aa n̄ yaε. Aalε e Davidi a e gε weo. ⁷ N beeo Davidi wéle bñide pó wí me lɔ Siɔnapi sì, õ à gð aà wéle ũ. ⁸ Gɔɔ bee Davidi mè: Tó gbé ye Yebusiɔ dëde, sema aà gε íze pó wa sò gbeu guu, i eeɔ n̄ vñapiɔ le. Davidi ibeεɔnε. A yái wí me vñiaɔ n̄ eeɔ gε kibeo. ⁹ Ó Davidi bεkpà wéle bñidepiu, à azia tó kpàè Davidi Wéle. A kpéɔ dòdɔ a lñai za gu pó wà ε kàkau wí me Milo e a edau. ¹⁰ Davidi gbãa lé dëdeε, asa Dii Lua Zìgɔde kuaàñcε.

¹¹ Tii kí Hilaũ gbézɔɔ zì Davidiwa n̄ sëdë líɔ n̄ li'ānaɔ n̄ gbé'ānaɔ, õ aa kpædòè. ¹² Ó Davidi dò sa ké Dii a kpa Isailiɔ kía ũε, mé à a kpala kàfie, ké Isailiɔ de Diipi gbézɔ ũ yái.

¹³ Davidi bɔa Heblɔ gbea à èa nɔeɔ sè Yelusaleū lɔ n̄ nɔe pó i mésedilenéoɔ, õ à negɔeɔ n̄ nenor

---

* **5:6** Døa 1.21

íníno. ¹⁴ Negjé pó à ní Yelusaléüpíò tón ke: Samua, Sobabu, Natã, Salomoo, ¹⁵ Ibaa, Elisua, Nefegi, Yafia, ¹⁶ Elisama, Eliada, Elifele.

¹⁷ Ké Filitéò mà wà Davidi kpà Isailiò kíá ù, õ aa gè lé aà we mípii. Ké à ní bao mà, õ à gè sëgbâu. ¹⁸ Filitéò zì'opòo Lefai guzuleu, ¹⁹ õ Davidi gbèa Diiwa à mè: Mà gé léléi Filitéòwa, nýõ ní namee ma ozia? Ḷ Dii wèwà à mè: Gé, má ní nané ní ozi. ²⁰ Ḷ Davidi gè Baali Pelaziú, à ziblémá we. Ḷ à mè: Dii dàaamee, à bò mò ma ibeewa ní gbâao, lá i i gufò bùiwa. Ḷ à tòkpà gupie Baali Pelaziú. ^{† 21} Filitéò ní tâaò tò we, õ Davidi ní a gbéò sèle aa tâò.

²² Filitéò èa mò lò aa zì'opòo Lefai guzuleu. ²³ Ḷ Davidi èa gbèa Diiwa lò. Ḷ Dii wèwà à mè: Nsu gémá súsuo. Sélé ní kpè oi, ní lélémá bçaa ní kpè kpéo. ²⁴ Tó a tâa'okii mà lípiò mia, à kë kpakpa, asa mâmé ma bç ma dçaaé we, ké mà zibleé Filité zìgjòwa yái. ²⁵ Davidi kë màa lá Dii òewa, õ à ziblè Filitéòwa za Gabañò e à gè pè Gezëewa.

6

Sua ní Dii kpagoloo Yelusaléù (1Lad 13.1-14, 15.25-16.3)

¹ Davidi èa Isaili pó à ní séò kâaa gbéon òaasoso lee baakwi (30.000). ² Ḷ à félé dàánno zéu, aa gè Baala pó kú Yuda bùsuu, ké aa Lua kpagolo sé wà suò. Dii Zìgjòde ìò zôlea kible kpagolopi musu malaika gâsiadeò zânguo, * õ wî me aà tó kuwà. ³ Aa kpagolopi dà zugó dafu guu[†] Abinadabu bç sìsì musu, õ aa dàò zéu. Abinadabu néò Uza ní Ahioo

---

* ^{5:20} Bee mè Dii bò bùi.   * ^{6:2} 1Sam 4.4, Soù 99.1   † ^{6:3} 1Sam 7.1-2

mé lé gé ní zugopio, ⁴ Lua kpagolo kú a guu. Ahio mé dɔaaa, ⁵ ñ Isailiɔ lé ɔwã m̄pii Dii aε ní gbāa pua léu ní lessiao. Wàle mɔɔnale, wàle kúule, wàle gàale, wàle faapa, wàle sésenapa.

⁶ Ké aa kà Nakɔ ésegbækli, zuɔ ḡenalè, ñ Uza obɔ pè Lua kpagolopiwa. ⁷ Ð Dii pɔ pàaàzi, à aà lè a dè kpagolo saε we dàa pó a k̄epi yáí. [‡] ⁸ Davidi pɔ pà k̄é Dii pɔ fè Uzazi yáí, ñ w̄i me gupie Pɔfɛa'uzazi e ní a gbão. ⁹ Gɔɔ bee ñ v̄ia Davidi kù Dii yáí musu à mè: Kpelewa má ke mà Dii kpagolo se mà taòi? ¹⁰ Ð i we suò a w̄elue lɔo, à lile tào Gata gbé Òbededɔũ bee.

¹¹ Dii kpagolo kú aà be e mɔ aàaɔ, ñ Dii èfāaikèè ní aà bedes píi. ¹² Wa ò kí Davidiε wà mè: Dii èfāaikè Òbededɔũ bedeɔne ní pó pó a v̄iɔ píi a kpagolo yáí. Ð Davidi gè we, à Lua kpagolo sè lé suò a w̄elue guu ní pɔnao. ¹³ Ké gbé pó Dii kpagolo seac gbasè ḡen soolo, ñ Davidi sa'ò ní gáaeo ní zunebɔlɔ m̄ekpaa. ¹⁴ Davidi bàabaa sa'o'ula daa, àlè ɔwã Dii aε a gbāa pua léu. ¹⁵ Aàpi ní Isailiɔ píi aale su ní Dii kpagoloo, aale kúkuake, aale kuupe. ¹⁶ Ké Dii kpagolo lé ḡe Davidi w̄elue, ñ Saulu né Mikali lé zilé gwa fenantiu. Ké a è kí Davidi lé v̄iv̄i, àlè ɔwã Dii aε, à sakàaàgu a sɔ guu. ¹⁷ Ké wà sù ní Dii kpagoloo, wa dile a gbeu zwâakpe pó Davidi dɔè guu. Ð à sa pó w̄i a pó káteu à tékū ò Dii aε ní sáaukpasao. ¹⁸ Ké à sa'ò a làa, à samaa'ò gbéoné ní Dii Zigɔde tɔo. ¹⁹ Ð à p̄ee b̄iile Isaili pó kâaaa weɔne m̄endodo ḡɔe ní nɔe píi ní damina kâao m̄endodo ní v̄eebe kâao m̄endodo.

²⁰ Ké Davidi lé tá samaa'oi a bedeɔne, ñ Saulu né Mikali bɔ ḡe daiaàlè à mè: N Isailiɔ kíia, n ke gbian

---

[‡] 6:7 Nao 4.15

we gbāa? N nzia me mò n iwaō noe zikenaone, lá wisaidé i azia me monéwa. ²¹ O Davidi ò Mikalié: Dii ma ɔwàè. Dii mé ma se n mae ní a bedeo gbeu, à ma kpa a gbé Isailiō døaana ū. ²² Má yafukú dë beeaa, mí azia soaane n ea guu, áma noe zikena pó n í yá'òpi mé aa ma kpela. ²³ O Saulu né Mikali i ne'io e à gè gào.

7

*Lua legbēa Davidié
(1Lad 17.1-15)*

¹ Ké kí zéle a be, Dii aà bò ibee pó liaaaàziò ozi, à aà gbà iampakii, ² ò kí ò anabi Natæ: Ee! Kpé pó wa dò n sede lio ɔ máo zéleu, Lua kpagolo iò dilea zwàakpeua? ³ Natæ wèwà à mè: Lá à n po gbà nì ke, asa Dii kunnœ. ⁴ Gwàasina bee Dii yá'ò Natæ à mè: ⁵ Ge nì o ma zòblena Davidié ma mè, ɔme a kpé pó máo kuu dømeeo. ⁶ Za gò pó ma Isailiō bòle Egipi e gbä mi bækpao. Miò sɔkiikpakpaæ, zwàakpe mé ma kükii ū. ⁷ Gu pó ma sɔkiikpàù nì ma gbé Isailiō píi mi døaanaæ dilee aa døaanéé, kási mi o nì gbëeë, bóyái i kpèdømee nì sede líoo nio. ⁸ Ge nì o ma zòblena Davidipie, ma Dii Zigòde ma mè, ma aà sè sàdàdákii, ké aà de ma gbé Isailiō døaana ū. ⁹ Má kuaànò gu pó à gèu píi, ɔ ma aà ibeeë dèdeè. Má tó aà tòbò maamaa sae, iò de dùnia tòdeo do ū. ¹⁰ Má bùsu kpa ma gbé Isailiowa, mí ní káleu, aai zéleu nì pó ū. Aa sòdeedeeké lòo. Gbëvái e ní wetà lá aa ní wetà káau ¹¹ gò pó ma døaanaæ dìlenéwa lòo. Má aà bò a ibeepiò ozi píi.

Ma Dii málε oè, mámε má békpaè aà buiɔ gbää'ekii ū. ¹² Tó aà gɔɔ pà, à gà, má aà bui pó bò aà pleue se lesi, mí aà kpa kpala. ^{*} ¹³ Aàpi mé a kpedo, ma tó iɔ kuwà, mí tó aà zɔlεa kpala e gɔɔpii. ¹⁴ Mámε má dε aà mae ū, aàpi iɔ dε ma né ū. [†] Tó à tåaekè, má iadawà n̄ gooε, lá gbēnazîna i gbé gbëwa. [‡] ¹⁵ Kasi má gbëke bɔaaaànɔ lá má bòaa n̄ Saulu pó má wò kpala Davidi aewao. ¹⁶ Aà buiɔ aaɔ kpalable gɔɔpii. Aà kpalapi aɔ láaa vñ. [§]

¹⁷ O Natâ yápi dàu a sïu Davidie lá Dii ðëwa píi.

Davidi wabikea Diiwa (1Lad 17.16-27)

¹⁸ O kí Davidi gè zɔlε Dii aε à mè: Dii Lua, bón ma ūi? Deon ma bëdeɔ ū ɔ n ma ka gweae taawai? ¹⁹ Dii Lua, bee kène fénε ū e tia, ɔ n mapi n zòblena bui pó aaɔ ku ziaɔ yá'ò lɔa? Måa n̄le këmeeea, Dii Lua? ²⁰ Dii Lua, má mënε kpelewa lɔe? Mapi n zòblena n̄ ma dɔ. ²¹ N yázɔɔpi kè lá n̄ yeiwa lé pó n̄ gbè yái, ɔ n̄ tò mapi n zòblena má dɔ. ²² Dii Lua, n̄ zɔɔ fá! Gbëe muaannɔo. N båasio diie kuo, lá wá mà n̄ swáowa. ²³ Démε muaa n̄ n̄ gbé Isailiɔ? Dúnia buiɔ guu bui mèndopi ɔ n̄ bò n̄ gbë ū. N nzia tɔbò, n yázɔɔ bɔnsaeɔ kè n̄ gbépiɔnε, n buieɔ n̄ n̄ tåaɔ yà n̄ gbè pó n̄ bó Egipiɔnε. ²⁴ N Isailiɔ dìlε aaɔ dε n̄ gbë ū e gɔɔpii. Dii, n gɔ n̄ Lua ū. ²⁵ Dii Lua, lé pó n̄ gbè mapi n zòblena e n̄ ma buiɔ yá musu, n̄yɔ zikewà gɔɔpii. Ke lá n̄ òwa, ²⁶ n̄i tɔbɔ maamaa e gɔɔpii. Gbë ū i me Dii Zìgɔde mé Isailiɔ Lua ū,

---

* **7:12** Soù 89.3-4, 132.11, Zaa 7.42, Zin 2.30   † **7:14** Soù 2.7, 89.26-27, 2Kln 6.18, Ebe 1.5   ‡ **7:14** Soù 89.30-33   § **7:16** Soù 89.36-37

mé mapi n zòblena Davidi, nýš ma buiɔ zínapele,
²⁷ asa Dii Zigɔde Isailiɔ Lua, n òmee n mè nýš ma
be kpamee ma buiɔ gbāa'ekii ū. A yái tò mapi n
zòblena ma sɔdile, ma wabie bee këma. ²⁸ Dii Lua,
mímenn Lua, n yá náai vî, ɔ n yámaapi ò mapi n
zòblena. ²⁹ Bákada mapi n zòblena buiɔgu sa, níɔ
wéteñzi gɔɔpii. Dii Lua, n yâ'ò, n bákadà mapi n
zòblena buiɔgu, aaɔ báaa vî e gɔɔpii.

8

Davidi ziblea buipalecwā (1Lad 18.1-17)

¹ Bee gbea Davidi ziblè Filitéwa à ní busa à ní mœewia Gata simá. ² A ziblè Mɔabuɔwa, ñ a tò aa wùle kɔ sae tɔjole, à ba yɔmá. Tó à bà pla zānguo dède, i bà do zānguo to bɛɛ. ³ Mɔabuɔ gɔ Davidi zɔblenaɔ ū, ñ aaiɔ falubɔè. ⁴ Davidi ziblè Leobe né Adadezée, Zoba kíawa, gɔɔ pó kípi èa lé gé ɔtɔjolei Uflata swasaedeɔwa. ⁵ Ó à aà sɔgɔɔ kùkù mèn ðaa sɔo (1.000) ní sɔgodeɔ gbëen ðaasɔsɔo lee baaɔkwi (70.000) ní kèsedeɔ gbëen ðaasɔsɔo lee bao (20.000). ⁶ Ó à ní sɔɔ kizã zɔzɔ píi, mèn basɔo mé è bò. ⁷ Sili pó kú Damasiɔ mò dɔi Adadezéele, ñ Davidi ní gbëen dède ðaasɔsɔo lee bao ní plao (22.000). ⁸ A gudɔanaɔ dìledile Sili bùsuu, ñ aa gɔ aà zɔblenaɔ ū, aaiɔ falubɔè. Dii tò Davidi ziblè gu pó à gèu píi. ⁹ Davidi Adadezée iwaɔ vua sèngbaø sèlè à tào Yelusalé û. ¹⁰ A mɔgoté sèlè zɔzɔ Adadezée wéle pó wí me Teba ní Belotaio guu.

⁹ Ké Amata kí Tou mà Davidi ziblè Adadεzεε
zìgɔ̃wa píi, ¹⁰ ɔ à a né Adolaū zì fɔkpaiwà. A

aà sáaukpà zì pó a blè Adadεzεεwa yái, asa Tou zílkàaàñò yääe. Adolaũ mò ní vua póo ní áñusu póo ní mógoté póo, **11** ñ kí Davidi kàlè Dii pó ū, lá a kè ní bui pó à gbäablémáç áñusuç ní vuaçwa pii, **12** Edɔúç ní Mɔabuç ní Amɔniç ní Filitç ní Amalekio. Måa a kè ní pó pó a sì Zoba kí Adadεzεε, Leobe néwao. **13** Beewa ñ Davidi tɔbò. Ké à ziblè Siliçwa à sù, à Edɔúç dèdè Guzule Wisideu* gbëçn ðaasɔsɔo lee bao plasai (18.000). **14** Ò à gudɔanaç dìledile Edɔú bùsuu lɔ, ñ Edɔúpiç gɔ aà zɔblenaç ū. Gu pó Davidi gèu pii Dii tò à ziblè.

15 Davidi mé Isaili bui pii kía ū, à yámaakè a gbéçne a zéwa. **16** Zeluia né Yoabu mé aà zìgɔç ðoaana ū. Ailudi né Yosafa mé aà kpàwakena ū. **17** Aitubu né Zadoki ní Abiataa né Aimelékio mé sa'onkiaç ū. Selaia mé aà lakéna ū. **18** Yoiada né Benaia mé aà ðoaiç gbézɔç ū. Davidipi zìa negɔç mé aà kwàasiç ū.

9

Davidi gbékekeæ Mefiboseæ

1 Davidi gbéç là à mè: Saulu buie i gɔo lé? Má ye gbékekeè Yonatää yái.* **2** Saulu be zíkænae ku, aà tón Ziba, ñ wà aà sisi kí Davidi. A aà là à mè: Mmènn Zibaa? A wèwà à mè: Ao, n zɔblenan ma ū. **3** Ò kípi aà là à mè: Saulu buie ku e tiaa? Má ye gbéke pó Lua vî keèe. Ò Ziba wèwà à mè: Yonatää né e ku e tia. Eee. **4** Ò kí aà là à mè: A ku má ni? Ziba wèwà à mè: A ku Amielí né Makii be Lodebaa. **5** Kí Davidi gbéç zì, ñ wà mòaàñò. **6** Ké Yonatää né Mefibose, Saulu tɔüna kà Davidi kíi, à kùleè à wùle

---

* **8:13** Soü 60   * **9:1** 1Sam 20.14-16

a gb̄eu. Ḷ Davidi mè: Mefibose! A wèwà à mè: N zòblenan ma ū. ⁷ Ḷ Davidi òè: Nsu to v̄ia n kūo, asa má gb̄ekēkēne n mae Yonatāa yāie. Má n dezi Saulu buac s̄aaane píi, nílii m̄ p̄obleiman̄ ḡoppii. ⁸ Mefibose kùleè à mè: Bón mapi n zòblena ū k̄e n ma wegwāi? Má d̄e lán gb̄e gewaæ.

⁹ Ḷ kí Saulu zikēna Ziba s̄isi, a òè: Pó p̄o d̄e Saulu p̄o ū n̄ a bedeø p̄o píi, má kp̄a n̄ dii t̄ūnawaae. ¹⁰ Mpi ū n̄ n̄é ū n̄ zikēnaø, àli aà t̄oole z̄i keè, i a p̄o keke, k̄e aà e ào kùsūa v̄i. N dii t̄ūna Mefibosepi aliø p̄obleman̄ ḡoppii. Ziba s̄o a neḡeo v̄i gb̄en̄ ḡeo n̄ zikēnaø gb̄en̄ bao. ¹¹ Ḷ Ziba ò kípiè: Yá p̄o ma dii kí ò mapi n zòblenaæ, má ke píi. Ḷ Mefibose ìø p̄oble n̄ kípiø, à ḡò lán kíaneø dowaa. ¹² Mefibose neḡena v̄i, aà t̄ín Mika, m̄é Ziba bedeø m̄é aà zikēnaø ū nípii. ¹³ A ku Yelusaleū, asa ìø p̄oble n̄ kio ḡoppii. Aàpiá eeæ.

10

Davidi ziblea Amoniøwa (1Lad 19.1-19)

¹ Bee gb̄ea Amoniø kia ḡa, ᷇ aà né Anuni z̄øle aà gb̄eu. ² Davidi mè: Má gb̄ekēkē Naasa né Anunie lá aà mae gb̄ekēkēmee yāawaæ. Ḷ Davidi a iwaø z̄iwà, aa ge Amoni bùsuu aa aà n̄òse níniè aà mae gaa yá musu. Ké Davidi iwapio kà we, ³ Amoniø kiaø ò n̄ dii Anunie: Nle e Davidi gb̄eo z̄i n̄ mae ḡe kpelaayá aà n̄ n̄òse níniñee nee? A n̄ z̄i aa m̄ wá wéle asiigwaiè, aai ea m̄ a müsikei. ⁴ Ḷ Anuni Davidi iwapio kùkù à n̄ lekāna saaloø wàwa, à n̄ p̄okasao z̄øez̄ø a guo n̄ p̄òwa súsu, ᷇ à n̄ gbáe. ⁵ Ké wa ò Davidie, ᷇ à gb̄eo z̄i

aa gé daińle, asa wí ní kú maamaae. Aa òné: Kí mè, à z  le Yeliko e á lek  na k   b  le, í gbasa su.

6 K   Am  ni   è Davidi ye ní giy  i l  o,    aa flab   gb  ne aa z  kan  : Sili p   k   Leobe n   Zobao   k  s  de   gb  n   aas  so   le   bao (20.000) n   k   Maaka zig  o   gb  n   aa s  o (1.000) n   Tobude   gb  n   aas  so   le   kuepla (12.000). **7** K   Davidi a baom  ,    à Yoabu gb  em   n   zig  o   pii. **8** Am  ni   b   z  'op  o n   w  le b  iboleu,    Zoba n   Leobe Sili   n   Tobude   n   Maaka gb  o ku s  u n  t  e  . **9** K   Yoabu è w   z  'op  o a ae n   a kpeo,    à Isaili zig  o maa   pl   à n   gb  e aa g   l  lei Sili  wa. **10**    à zig  o k  ni   n   a d  una Abisai   a o  i,    à n   gb  e aa g   l  lei Am  ni  wa. **11** A m  : T   Sili   gb  a su l   n   fue s  , m   m   d  inle. **12** S  dile, w   g  ek   ke w   gb  o n   w   Dii w  le   y   musu. Dii a y   p   k  e   maa ke. **13**    Yoabu n   z  lg  o p   kuan  o g   Sili  wa n   z  o,    Silip  o b  aal  n  . **14** K   Am  ni   è Sili   b  aal  ,    aa b  aal   Abisai   s  , aa s   w  le guu,    Yoabu n   t   we, à t   Yelusale  .

15 K   Sili   è Isaili   z  bl  m  ,    aa   a k   k  aa. **16**    Adad  z  e   gb  o z  , aa s  u n   Sili p   k   Uflata baale  ,    aa g   Sili  . Sobaki m   Adad  z  e   zig  pi   d  aana   . **17** K   Davidi a baom  ,    à Isaili   k  aa p  i  , à b  ua  n  o Yuud  wa à g   Hela  .    Sili   z  'op  oa  azi,    aa s  k  u. **18** K   aale b  a  l   Isaili  ne,    Davidi n   d  de s  gode   gb  n   aa   a  s n   bas  oo (700) n   k  s  de   gb  n   aas  so   le   bla (40.000). We w   n   zig  o d  aana Sobaki d  eu. **19** K   k  ia p   aa de Adad  z  e   z  bl  na      è Isaili   z  bl  m   m  a  ,    aa ledou  k   n   Isaili  , aa g   n   z  bl  na     . Via Sili   k  , aai g   doi

Amɔniɔle lɔo.

11

Davidiyea Basebazi

¹ Ké í bò eu, gɔɔ pó kiaɔ i gé zikai, õ Davidi Yoabu zì ní a ïwaɔ ní Isailio píi. Aa Amɔniɔ ásookè, õ aa koezɔ Labazi. Davidi sɔɔ a ku Yelusaleū. ² Ké oosi kè, õ Davidi fèlè a liiwa, àlé bëbe a kpé musu. Za kpé musu we õ à nɔee è, àlé zu'o. Nɔepiá nɔ kefenaæ maamaa, ³ õ à gbé zì nɔepi yägbéai. Ó wa ðè: Eliañ n̄é Baseban we, Iti bui Uli nae. ⁴ Ó Davidi gbézì aà síssi. Ké à mò, õ Davidi wùləaànɔ, õ nɔepi tà be. Aàpi sɔɔ à okũ gbâbò dafue. ⁵ Ké à nosi, õ à lékpañsákè Davidie à mè a nosi.

⁶ Ó Davidi gbé zì Yoabuwa à mè: Iti bui Uli gbaemee. Ó Yoabu aà gbàeè. ⁷ Ké Uli mò, õ Davidi Yoabu aafia gbèa ní zìgɔɔ ní zì pó aale kao. ⁸ Ó Davidi ðè: Ta be zu'oi. Ké Uli bò kibè, õ kí gbé zìè ní bleo. ⁹ Ama Uli i ta a beo, kibè gɔu õ à ïu ní a zìkènkinio. ¹⁰ Ó wa ò Davidipie wà mè: Uli i ta a beo. Ó à Uli là à mè: Madɔ n su ní wéleø dafu ni? Akea ni ta beo ni? ¹¹ Uli wèwà à mè: Kpagolo ní Isailio ní Yudaɔ ku zwâakpeø guu. Ma dii Yoabu ní a gbézì ku sëu. Má fɔɔ ta be mà pɔble mà imi, mà wúlè ní ma naoo. N n kuao má yápi keo. ¹² Ó Davidi ðè: Gɔ la gbã lɔ, zia mí n gbae. Ó Uli gɔ Yelusaleū zibeezì ní a gɔɔ sìao lɔ. ¹³ Davidi aà sìsi, à pɔblè à imïaànɔ, õ Davidi ikàkaè. Kási ké à bò oosi, à gè i ní a dii kia zìkènaæ, i ta a beo. ¹⁴ Ké gu dò, Davidi laké Yoabue, õ à Uli gbàeð. ¹⁵ Lápi guu à mè: A Uli dɔaa gu pó zì pâsiu, i pɔɔbɔzâkè aà kpe, ké wà e wà aà dë.

16 Goo pō Yoabu lé koezō wélepizi, ñ à Uli dà gu pō a dō negōnao kuu. **17** Ké wéledeō bòle lé zïka n̄ Yoabuo, aa Davidi zïgōeō dède. Iti bui Uli kú n̄ guu.

18 O Yoabu gbé zì Davidiwa aà zì yá dau siuè píi. **19** A ò zinapiē: Tó n zì yá dàu n̄ sïu kíe píi n̄ làa, **20** tó aà n̄sé fèle à n̄ lá à mè: Bóme tò a sō wélezí kâikâi n̄ zïoi? A dō ké biimusudeō lí ka gbaemá zíleo lé? **21** Démé Gedeō n̄ Abimeleki dèi? Nōe mé ozo wísilōgbéi za bïi musu, ñ à aà dè Tebezio lò?* Akéa a sō bïizi kâikâi màai? Tó a òne màa, ní oè aà zòblena Uli, Iti bui gá lò. **22** O zinapi dàzeu. Ké à kà Davidi kii, à yá pō Yoabu dàe òè píi. **23** A mè: Gbéō bòle wéleu, aale gbäamowëe wéenkpeë, ñ wa n̄ yá e n̄ wéle bïiboleu. **24** An kàzunaō ku za bïi musue, ñ aa ka fà n̄ gbéogu zíle, aa n̄ gbéeo dède. N zòblena Uli, Iti bui gá lò. **25** O Davidi ò zinapiē: O Yoabue asu to yápi këe iio. Wilio gbé pō zì a n̄ bleo dō. Aà zïka n̄ wélepideō n̄ gbäao, i kwé. N aà gba sō màa. **26** Ké Uli na mà a zá gá, à óolò. **27** Ké ge'wolōgōo làa, Davidi gbéō zì, aa suàanō Davidipi be, ñ à gô aà na ū. A ne'laànō gôe ū, ñ yá pō Davidi këpi kë Diië ií.

12

Anabi Natä Davidi gbaa laai

1 Dii Natä zì Davidiwa.* Ké à kà, a òè: Gôe gbéon plaeō mè kú wéle doü, gbédoá odes, gbédo sō taasidee. **2** Odepi sâo n̄ zuo vî dasidasi, **3** taasidepi sō a pœ vîo, sänununa mèndoe a lù. O à oliai, à zôokù n̄ aà n̄só sânu aà be. Aaïo ble doü ble, aaïo imi ta

* 11:21 Døa 9.53   * 12:1 Soü 51

doũ, i wúle aà põleu, Ṅ àlè gwa lán azia nənɔenawa.

⁴ Ké nibo pila ɔdepiwa, Ṅ i we sã ge zu kù a kpàsa guu à nibɔpi yàaekèò, taaside sānununapi Ṅ a sìwà, à a nibɔpi yàaekèò. ⁵ Ḷ Davidi pø pà ɔdepi yá musu maamaa, a ò Natæ: Dii ku! A kù wà gbé pø yápi kè dεe. ⁶ Lá maa a kè, i aà wẽnagwao, aà sãpi flabo lee siis. ⁷ Ḷ Natæ ò Davidipie: Mme Ṅ gbépi ũ. Dii IsailiLua mé yáee bee ò à mè: Ma n kpa Isaili kía ũe, ma n bɔ Saulu ɔzì, ⁸ Ṅ ma n diipi be kpàma, ma aà naɔ nàne n ɔzì. Ma Isaili ñ Yuda kpàma n gbé ũ. Tó bee kène fénεü, má a pâleɔ káfinε. ⁹ Bóyai n sakà ma yáui? N yá pø má yeio kè, n Iti bui Uli dè Ṅ fëndao, n aà nɔsì Ṅ sè. N tò Amɔni ò à dè zì guu. ¹⁰ Za gbâ yápasi a kë n bëwa bau lɔo, asa n sakàmague, n Iti bui Uli nɔ sì Ṅ sè. ¹¹ Ḷ Dii èa yáee bee ò à mè: Ma! Má tó nzia bedeo yá'inε. Má n naɔ sima, mí Ṅ kpá n gbédeewa n wáa, i wúleñño gupuau. ¹² N yákè asii guue. Mapi sɔ má yápi kene gupuau Isaili píi wáae.[†]

¹³ Ḷ Davidi ò Natæ: Ma duunakè Dii. Ḷ Natæ ò: Dii n duuna këma, ñyɔ gao. ¹⁴ Ama lá n dɔe Diiwa maamaa yápi kea musu, negɔe pø nɔepi ïnnɔ a gaε. ¹⁵ Ké Natæ tà be, Ṅ Dii tò né pø Uli na i Ṅ Davidiopi gyâ kù. ¹⁶ Ḷ Davidi lé Lua sisi népi yá musu Ṅ leyeo, gwá i wúle bùsuue. ¹⁷ Aà be gbézɔɔ Ṅ zeaàla aà fele bùsuu, ãma ili weio, mé ili pobleñño. ¹⁸ A gɔɔ soplade zì Ṅ népi gà. Via Davidi iwaɔ kù, aai fɔ òè népi gào. Aa mè: Gɔɔ pø népi ku, wa yá'òè, i wá yámao. Kpelewa wá oè sa népi gài? A yáváike.

[†] **12:12** 2Sam 16.22

19 Davidi è a iwaɔ lé yákpáina'okɔ̄e, ɔ̄ a dɔ̄ ké népi gáe. A ní lá à mè: Népi gá yá? ɔ̄ aa wèwà aa mè: Ao! A gáe. **20** Davidi fèle bùsuu, à zu'ò à nísidɔ̄ à a pɔ̄kasao lile, ɔ̄ à gè kùle Dii e kpéu. Ké à èa tà bɛ, à pɔ̄blea gbèa, ɔ̄ wa kpàwà, a blè. **21** Aà iwaɔ aà là à mè: Akeá níle yákpé màai? Goo pó népi ku, n leyè n óolò. Ké à gá sa, n fele n pɔ̄oblè. **22** A wèmá à mè: Goo pó népi ku, ma leyè ma óolò, asa ma mè, tó Dii a ma wegwa à to népi ào kun no, déme dɔ̄i? **23** Lá à gá sa, býái máa leyea lbi? Má fɔ̄ mà aà vu yá? Má gé aà kíi, áma aàpi a e ea mɔ̄ ma kíio.

24 Davidi a na Baseba nòse niniè, ɔ̄ à gè wùləaànɔ̄. A ne'i gɔ̄e ū, ɔ̄ à tɔ̄kpàè Salomɔ̄. Dii yeaàzi, **25** ɔ̄ à ãnabi Natã zìwà à tɔ̄kpà népiè Yedidia[‡] Dii yeaàzipi yái.

Laba sia Amɔ̄niɔ̄wa (1Lad 20.1-3)

26 Yoabu zìkà ní Amɔ̄niɔ̄ Laba, ɔ̄ à kibè sì. **27** ɔ̄ à gbéɔ̄ zì Davidiwa à mè: Ma zìkà ní Labadeɔ̄, ɔ̄ ma ní itɔ̄kli sì. **28** Zigɔ̄ kiniɔ̄ kàaa sa, ní mɔ̄ koezɔ̄ wélepizi, ní sì. Tó màa no, má sí, wi ma tókpàè. **29** ɔ̄ Davidi zìgɔ̄ kàaa pii, à gè lèle Labawa a sì. **30** Wà ní tǎa Mɔ̄lku vua fùa gò aà miwa, wa kpà Davidie. A gbia kà kiloo baakwi, mé gbè béeede kuwà. A wélepí pɔ̄ nàaa dúudu, **31** ɔ̄ à gbé pó kú weɔ̄ kùkù bòleññɔ̄, à ní da sii zìu ní dúuduusu zìo ní mɔ̄o zìo, mé a tò aa bilikibò. Màa a kè Amɔ̄ni wélepíne pii, ɔ̄ à èa tà Yelusalé ū ní a zìgɔ̄ pii.

[‡] **12:25** Bee mè Dii gbé yenzide.

13

Aminɔ yea Tamaazi

¹ Bee gbea Davidi né Abisaloũ dæe kεfena vĩ, aà tón Tamaa, õ Davidi né Aminɔ yeaàzi. ² Yápi lé iada Aminɔpiwa, à kà gyákεa a dæe Tamaapi yái, asa nœ lésœ, a fɔ yãe kεèo. ³ Aminɔpi gbëna vĩ, aà tón Yonadabu, Davidi vñi Simea néε. Yonadabu õnɔ gbâa, ⁴ õ à Aminɔ là à mè: Akεa n kíane'ia n kúsu ïo kwεa lá gu lé dɔi? Nyõ omεeo lé? ⁵ Ð Aminɔ wèwà à mè: Má ye ma dâuna Abisaloũ dæe Tamaazie. ⁶ Ð Yonadabu òè: Ge ñ wúle n liiwa lán gyâewa. Tó n mae mò n gwai, ní oè ñ ye n dæe Tamaa mɔ blε kpamae. Aà mɔ keke n wáa ké ñyõ e, i gbasa nanε n ɔzì. ⁷ Ð Davidi gbé zì Tamaawa a bε à mè: Gé n vñi Aminɔ kpéu, ní blεkeè. ⁸ Ké Tamaa gɛ aà kpéu, à aà lè wúlea, õ à pówenti dè à kàa kèò aà wáa, õ a dísá. ⁹ Ð à ta sè à kàapi kàuè. Aminɔ gí sói à mè: Gbéø ya aa bɔle m̄pii. Ké gbé pɔ kuaàñɔ bɔle pii, ¹⁰ õ a ò Tamaae: Mó ñ blepio kpεa la, ní namεe ma ɔzì. ¹¹ Ð Tamaa kàa pó á kε sè à gɛò a vñi Aminɔpi kíi kpεa. ¹² Ké à sðaaàzi, àlε kpawà à só, õ à a dâepi kù à mè: To mà wúlenno.

¹² Ð a ò a vñipie: Aawo! Nsu gbâamɔmεeo. Asa wá Isailio wili yá bee taa kεo. Nsu yâdɔɔsai bee taa kεmεeo. ¹³ Mapi, má má géu ñ wí beeoi? Mpi sõ, Isailio n dile gbépâ ũ. Sue! N a yã'o kíε, a gí ma kpáimao. ¹⁴ I we aà yãmào. A gbâamòè, õ à kùsiwà à wùléaàñɔ. ¹⁵ Ð Aminɔpi zàaàgu pâsîpâsî. Aà zaaaàgu de aà yeaàzi yãala. ¹⁶ Ð a òè: Felε bo.

nɔ̄epi ò a v̄lipie: Aawo! Tó n ma ya n ma bɔ̄, a t̄aae
aɔ̄ zɔ̄ de p̄ó p̄ó n̄ k̄meeea. N beeo i we à aà yāmào.
¹⁷ Ⓛ Aminɔ̄pi a zik̄nèwaasona s̄isi à m̄e: N̄ee bee
ya b̄oomee, n̄i gbata n̄ kilidau. ¹⁸ Ⓛ aà zik̄napi aà
s̄e b̄ò b̄aasi, à gbatà à kilidau. N̄epi ula gbâa daa,
asa ula bee taa kia n̄en̄e l̄ésoo ḥ̄ daa. ¹⁹ Ⓛ Tamaa
túfu gb̄e a miwa, à a ula gbâa p̄ó á daapi gà a k̄e, ɔ̄
àle óólo àle tá, à ɔ̄d̄i a musu.

²⁰ Aà d̄aɔ̄ dadoūde Abisaloõ òe: N d̄aɔ̄ Amin̄
l̄aan̄e yâ? Nsu o gb̄ee mao, asa n d̄aɔ̄e. Nsu nȳɔ̄
yápi kúa n s̄õ guuo. Ⓛ Tamaa z̄õle a d̄aɔ̄ Abisaloõ b̄e
yâkpaa. ²¹ Ké kí Davidi yápi mà, aà p̄o p̄a maamaa.
²² Abisaloõ i yâe o Amin̄eo, yâvâi ge a maa, asa aà
za f̄ēe, ké à kùsi a d̄ae Tamaawa yâi.

Abisaloõ Amin̄ d̄ea

²³ Wè pla gbea Abisaloõ ku Baali Azoo, Efraiõ
bùsu z̄õleu n̄ a sâkâk̄eelenâ, ɔ̄ à kíaneõ s̄isi bl̄esawa
mípii. ²⁴ Ⓛ à ḡe kí lè à m̄e: Kí, wâle mapi n z̄oblenâ
sâõ kâk̄ele. Mpi n̄ iwaõ á ḡemanc̄ weo lé? ²⁵ Ⓛ
kí wè a népiwa à m̄e: Aawo! Wá f̄õ gé wâpiio. Wá
kene aso ūe. A nâewâ, âma i geo, ɔ̄ à samaa'òe. ²⁶ Ⓛ
Abisaloõ m̄e: Tó n̄le geo, to ma v̄li Amin̄ ḡewano.
Kí aà là à m̄e: Bóyâi n̄ ye aà gennɔ̄i? ²⁷ Abisaloõ
nâewâ, ɔ̄ kí tò Amin̄ ḡeaâno n̄ a né kîniõ píi.

²⁸ Abisaloõ yâdile a gbéne à m̄e: A swâkpa! Tó
Amin̄ p̄o k̄e v̄eewa na, tó má òé à aà zɔ̄, à aà d̄e. Asu
to v̄ia á kûo. Mâme ma á dáu! A s̄odile, í ḡeke k̄e.
²⁹ Abisaloõ gbéõ k̄e lá a dîlenéwa, ɔ̄ kíane kîniõ f̄el̄e
d̄i n̄ s̄obaonaõ kpe, aa bâalè. ³⁰ Ḡo p̄ó aa ku zéu,
Davidi a baomâ wâ m̄e: Abisaloõ kíaneõ dède píi,
an kee i ḡo. ³¹ Davidi f̄el̄e à a p̄okasâa gà a k̄e, ɔ̄ à

wùlε bùsuu. Aà ïwaɔ sìaaàzi ní ní pɔkasac kékëa. ³² Ⓛ Davidi v̄li Simea né Yonadabu mè: Baa, n̄su nyɔ e wà n né èwaasoo dède píi no, Amino mé gá ado. Wà yápi dɔ Abisaloũ wéwa za gɔɔ pó Amino kùsi a dæe Tamaawae. ³³ Ma dii kí, n̄su nyɔ yápi kúa n s̄uo. N negɔ̄eo i gaga píio, sema Amino ado. ³⁴ Abisaloũ sɔ à báalè.

Ké èwaaso gudɔana wezù, a è wa bε Olonaiũ zéu s̄isipoleu dasidasi. A gè a ò kíe: Ma gbéɔ è bε s̄isipoleu Olonaiũ oi. ³⁵ Ⓛ Yonadabu ò kíe: N èa? N néo mé lé su we lá má ònewa. ³⁶ Ké à yápi ò a làa, ɔ kianepiɔ kà gɔɔ, aale bùbuape. Kí ní a ïwaɔ ówlò m̄pii maamaaε lɔ.

³⁷ Abisaloũ báalè à tà Amihudu né Talemai, Gesuu kíia kíi,* ɔ kí Davidi sɔ ìo a né gaa ówlɔ gɔɔpi. ³⁸ Ké Abisaloũ báalè à tà Gesuu, a ku we e wè àaɔ. ³⁹ Ké kí Davidi nòse nñni Amino gaa yá musu, ɔ àle Abisaloũ béeke sa.

14

Abisaloũ sua Yelusalen

¹ Zeluia né Yoabu dɔ ké kí pɔ dɔ Abisaloũwa, ² Ⓛ à gbéɔ zì Tekoa, aa nɔe ɔnɔna sè aa sùò. Ⓛ a òè: Ke lá níle ḡewiipewa. Gyaa pɔkasac da. Nsu nísidɔo. Ke lán nɔe pó a gbé gá àle a ówlɔ à ḡeḡewa. ³ Gé kí kíi màa, ní yáe bee oè. Ⓛ Yoabu yá sòso kà nɔepie a léu. ⁴ Ké Tekoa nɔepi gè kí lè, à kùleè à wùlε a gbeeu à mè: Kí, ma suaba! ⁵ Ⓛ kípi aà là à mè: Bó n yeii? A wèwà à mè: Gyaan ma ü, ma zá gáe. ⁶ Mapi n zòblena, má negɔ̄eo v̄i gbéon pla. Ké aale sòleke kɔtëe bua, gbé

---

* ^{13:37} 2Sam 3.3

ku à n̄ yoaaoo. Ḷ an gbēdo a gbēdo le dè. ⁷ Ḷ ma b̄edeɔ f̄ele m̄pii, aa ò mapi n̄ z̄oblенаe aa m̄è mà a n̄é p̄ó a gbēdo d̄epi kpámá wà d̄e, k̄é à a gbēdo d̄e yáai. Aa ye yàa miɔn t̄ede p̄ó ḡmee túbiblena ūpi t̄edee, k̄é ma z̄á su ào t̄ ge bui v̄i d̄únia guu l̄o. ⁸ Ḷ kí ò n̄epei: Ta b̄e, má yādile n̄ yápi musu. ⁹ Ḷ Tekoa n̄epei m̄è: Ma dii kí, t̄aaepi wi ma musu n̄ ma de b̄edeɔ, mpi n̄í ku t̄aaesai n̄ n̄ kíakeo. ¹⁰ Ḷ kí m̄è: Tó gbēe lekâ yápiwa, m̄aàn̄ ma k̄í la, a e iadama l̄o. ¹¹ Ḷ n̄epei m̄è: Kí, legbē n̄ Dii n̄ Lua t̄ó, k̄é t̄osina su ma né d̄e k̄emapla ma leo yáai. Ḷ kípi m̄è: N̄ Diio n̄ n̄epei mikâe a l̄élé z̄íleø.

¹² Ḷ n̄epei m̄è: Ma dii kí, mapi n̄ z̄oblена ma gba zé mà ea yā'one. A wèwà à m̄è: O! ¹³ Ḷ a òè: Bóyâi n̄ yá bee taa kpàai n̄ Lua gbéøi? Yá p̄ó n̄ òmee mé n̄ dayâu, asa ni gbé p̄ó n̄ yá gbesi n̄ suðo. ¹⁴ Wápii wá ga, wíð de lán í p̄ó k̄òle t̄òøle gbēe i e sèlø l̄owa. Lua lí gbé p̄ó wa yá wëni b̄o, i zeweele ade ea suwaø. ¹⁵ Ma m̄o yápi oi ma dii kíee, asa gbéø to v̄ia ma kûe. Ḷ mapi n̄ z̄oblена ma m̄è má yā'one. Wilio d̄ø to n̄yø ma wabikeama sí, ¹⁶ n̄í ma b̄o gbé p̄ó ye mapi n̄ ma néø t̄òøle p̄ó Lua tòwëe síwá øzi. ¹⁷ Ma dii kí, mapi n̄ z̄oblена ma m̄è n̄ yá a to ma s̄õ dadoõ, asa n̄ de lán Lua malaikaewae, ni swásø yāmaa n̄ a vâiozi píie. Dii n̄ Lua aø kunnø.

¹⁸ Ḷ kí òè: Nsu gí yá p̄ó málø n̄ lai z̄á s̄iiao. Ḷ n̄epei m̄è: O ma dii kí! ¹⁹ Ḷ kí aà là à m̄è: Yoabu lé kú yápi guu yâ? N̄epei wèwà à m̄è: Ma dii kí, n̄ n̄ kuao yá p̄ó n̄ òpi gea ae n̄ kpeø v̄io. Ao, n̄ z̄oblена Yoabu m̄é yápi sòso kàmee ma léu píi. ²⁰ N̄ z̄oblена Yoabu k̄é

màa, ké à e yá pó daa líwa tiae bee kéké yáiε. Ma dii, ní ɔnɔ lán Lua malaikaewae, ní yá pó kè dúniau dɔ píi. ²¹ Ḍ kí gε ò Yoabue: Too, má yápi kε sa. Ge nì ɛwaaso Abisaloũ gbësi nì suò. ²² Ḍ Yoabu kùlε kípiε, à wùlε a gbëeu à aà sáaukpà à mè: Ma dii kí, mapi n zòblena, má dɔ gbã sa ké ma yá kàngu, asa n ma yāmà.

²³ Ḍ Yoabu félε gè Abisaloũ gbësi Gesuu, à suò Yelusaleū. ²⁴ Ḍ kí mè: Oè aà gε zɔlε azia bε, wá wé a kε síiɔo. Ḍ Abisaloũ gè zɔlε a bε, aai wësikɔlε ní kíoo. ²⁵ Gɔ kefenae ku Isailiɔ guu lán Abisaloũwao. Wìo aà maabo maamaaε. Sea za aà gbá zìlε e à gè pè aà minanguo sääe kuo. ²⁶ Iɔ a mi bo wë ní wëoε. I a gbia ma. Tó a bò, i yɔ kiloowa, iɔ de kiloo plaa. ²⁷ A negɔεɔ i gbëɔn àaɔ ní nенçeo do. Nенçepi tón Tamaa. Nɔ kefenae. ²⁸ Abisaloũ ku Yelusaleū e wè pla wësia kile sai.

²⁹ Ḍ à Yoabu sisi aà gεε kí kíi, ãma Yoabu i we mò aà kíio. Ḍ à èa à aà sisi lɔ, i we mòo. ³⁰ Ḍ a ò a iwaɔnε: A Yoabu bua pó kú ma pó saε gwa, aà naa mà. A gε tesɔwà. Ḍ Abisaloũ iwaɔ gè tesɔ Yoabu buapiwa. ³¹ Ḍ Yoabu félε gè Abisaloũ bε, à aà là à mè: Bóyái n iwaɔ tesɔi mà buawai? ³² Ḍ Abisaloũ wèwà à mè: Gwa, ma gbɛ zìma, ma mè mɔ mà n zì kíwaε, ké nì aà la bómε tò à ma gbësi Gesuu à sùmanɔi? Kua we sàɔmee de laa! Má ye mà kɔ'e ní kío tia. Tó má tåae vîε, aà ma dε. ³³ Ḍ Yoabu gè yápi ò kíε. Ḍ kípi Abisaloũ sisi. Ké à mò, à kùlεè à wùlε a gbëeu. Ḍ kí lepèwà.

Abisaloũ bɔa Davidi kpε

¹ Bee gbea Abisaloũ sɔ̄go è n̄ sɔ̄o n̄ gɔ̄e gbɛ̄on blakwi pó aā bàale a aē. ² I fεle kɔ̄kɔ̄ à̄ zea biiboleze sae. Tó gbé yāvī n̄ a gbédee, à̄le geð kí kíi aà kekeε, Abisaloũ i ade sisi i oè: Wélε kpele n̄ boui? Tó a wèwà à mè: Mapi n zòblena ma bɔ̄ Isaili buie beeue, ³ ſ Abisaloũ i oè: N yá naε, a zevī, ãma kí gbée ku à swásə n̄ yáio. ⁴ Abisaloũ i ea me: Tó wà ma ke yákpalekena ū wá bùsuu, gbé pó yāvī ge gbé pó lé gbé gbea yákpaleu píi ali mó ma kíi, máli aà yákekeè a zéwae. ⁵ Tó gbé mò kùle aà aε, i ḥbɔ̄ ade kū à lèpewà. ⁶ Màa iø ke Isaili pó lé mó yákpalekei kí kíone píi, ſ an sɔ̄ tawà.

⁷ Wè siīgbεa a ò kíe: Ma gba zé mà gé lé pó má kè Diiwa sa'o Hεbl̄. ⁸ Mapi n zòblena ma légbā dòwà gɔ̄o pó má kú Gesuu, Sili bùsuu ma mè: Tó Dii tò ma su Yelusaleū, má sa'owà Hεbl̄. ⁹ Kí òe: Ge n̄ su aafia! ḥ à fεle gè Hεbl̄. ¹⁰ A gbé zì Isaili buiwa píi à mè: Tó a kuu'ɔ̄ mà dɔ̄, à o Abisaloũ mé kpalable Hεbl̄. ¹¹ Gɔ̄o pó àl̄e fεle Yelusaleū, à gbé sisi gbɛ̄on ðaa do aa géano, ſ aa gè n̄ nòsemendoo, aa yá asii dɔ̄o. ¹² Gɔ̄o pó àl̄e sa'o, à Gilo gbé Aitofeli, Davidi ledamade sisi za aà be wélεu, ſ lekpaaiā Davidizi lé dεde. Gbé pó aa kú n̄ Abisaloũo dasi lé káfie.

Davidi bàalea

¹³ Baokpana mo ò Davidi à mè: Isaili ñ sɔ̄ kpà Abisaloũwa. ¹⁴ ḥ Davidi ò a iwa pó kuanɔ̄ Yelusaleūne: A fεle wà báasi. Tó wi ke màao, wá pili Abisaloũwao. Wà ke kpakpa. Tó wi ke kpakpao, a wá le la à wá ásooke, i wélεdeo dεde ñ

fendao. **15** Kí ïwaɔ òè: Wá dii kí, yá pó n zeò píi, wápiɔ n zòblenaɔ wá làae. **16** Ḍ kí dàzeu. Aà b̄edeɔ bò teaàzi mípii, áma aà nò mèn kwi píi i mésedilenéoɔ õ à ní tó we aaɔ b̄egwa. **17** Kí dàzeu ní a gbéɔ màa. Ké aa kà wéñkpe, à lìle zè **18** a ïwaɔne píi ní aà d̄aiɔ ní Gatade gbéon òaa àaɔ pó teaàzi za Gataɔ, aa gè píi.

19 Ḍ kí ò Gata gbé Itaiε: Bóyái níle géwanɔi? Ea tá, níɔ kú ní kí dafuo, asa bòmɔn n ū, n bɔ n bùsuue. **20** N kaa i gɔɔplakεo, õ ní ye nyɔ liaaliaawanoa? Má dɔ gu pó málε géuo. N n gbéɔ kāaa ní táñno. Dii gbéke ní náaiyão kene. **21** Ḍ Itai wèwà à mè: Ma dii kí, ní Dii kuao ní n kuao, gu pó n kúu píi, mapi n zòblena máɔ ku wee, má gan nò máɔ kun nò. **22** Ḍ Davidi òè: Dɔaa wà gé! Ḍ Gata gbé Itai èa dàzeu ní a gbéɔ ní a dae pó kuanɔɔ píi. **23** Ké aale gëzea mípii, õ bùsudeɔ wii pàlε. Ké kí bùa Sedɔwa, õ ampii aa gbáa zé sè.

24 Zadoki ku we lɔ ní Levii buiɔ píi. Aa Lu-abaaakuañno kpagolo sea. Aa kpagolopi dìle Abiataa sae e gbéɔ bòle wéleu aa làa pii. **25** Ḍ kí ò Zadokiε: Lua kpagolo sé ní gëò wéleu. Tó Dii ma wègwà, a to mà su, mí wesie ní a kúkio. **26** Tó asu mε ma yá i kaaguoε sɔ, má làa. Aà kεmee lá à kèè maawa. **27** Ḍ kí èa ò sa'ona Zadokiε: Gu'enan n ūo lò? Ea ta wéle guu aafia ní n né Aimaazao ní Abiataa né Yonatâao. A tá ní á né gbéon plapis. **28** Máɔ zea swabɔleu sēu e mà baomawáe. **29** Ḍ Zadoki ní Abiataao Lua kpagolo sè aa tào Yelusaleū, õ aa gɔ we. **30** Davidi lè Kùkpε sìsì kú, àle sòlɔ. A pɔkù a mia, a kyalekpaa. Gbé pó kuaàñno pɔkù ní mia píi, aale sòlɔ aale gëò. **31** Ké wa ò Davidiε Aitofeli ku gbé pó zè ní Abisaloñoo guue, õ Davidi wabikè Diiwa à mè: To

aà lèdama àò dë yâfaasai û.

³² Ké Davidi kà sìsì misonaa, gu pó lousisikii kúu, Aaki gbé Usai mò dàaàle, aà ula këa, mé bùsu kaa aà miu. ³³ Davidi òè: Tó n gemanø, níyø dëmee aso ûe. ³⁴ Tó n ea n ta wéleu, mé ní ò Abisaloüe aà zòblenan n ù sõ, níyø Aitofeli lèdama bâdemee. Oè aà mae zòblenan n ù yâa, ãma tia n gô aà zòblena ûe sa. ³⁵ Sa'onaø Zadoki ní Abiataao aaø kunnø we. Yá pó n mà kibë séle siuné pii. ³⁶ An né gbëon plaø kunnø we, Zadoki né Aimaaza ní Abiataa né Yonatâao. Tó n yâe mà, népiø zi aa mo omee. ³⁷ O Davidi gbëna Usaipi tà, à kà Yelusalëü gô pó Abisaloü lé gëu.

16

Davidi ní Zibao ní Simeio

¹ Ké Davidi vî sìsì misonaa yô, a è Mefibose zìia Ziba káoyè zâa'inaøne mèn pla, àle mó daiale. Aa pëe sea mèn ðaa do ní vëëbe kâao mèn basso ní kaadøen kâao mèn basso ní vëëo tùu do. ² O Davidi Ziba là à mè: Bóme tò n mó ní beeoi? Ziba wèwà à mè: Kí, zâa'inaøá n bëdeø pôe aa dikpe. Pëe n kâaøá n gbëø pobleæ. Vëë sõ, gbé pó kpàsa guwaiwaiu imiae. ³ Kí aà là à mè: N dii pó i kesai tóuna ku má ni? Ziba wèwà à mè: A gô Yelusalëü, asa àle e Isailiø a kpa a dezi kpalaø gbâe. ⁴ O kí òè: Pó pó Mefibose vî pii gô n pó ûe. O Ziba mè: Ma kule ke! Ma dii kí, níyø ma wëgwa màa.

⁵ Ké kí Davidi sò Bauliüzi, a è gôee bòu. Aà tón Simei, Gela néé. Aamë aa bui doü ní Saulu bëdeø. A bò wéleu, àle Davidi ká. ⁶ Ale kí Davidi ní aà gbëø këkë n gbëo, baa ké aà zìgô ní aà døaiø ku aà oplaai n òzëeio mípii. ⁷ Ale aà sôsô àle më: Géi! Géi!

Gbēdēna! Pó pāe! ⁸ Dii flabònè Saulu pó n kpalablè aà gbeu bedeo dedea yá musu. Dii n bo kpala, à n né Abisaloú kpàu. Asoo kème sa, asa gbēdēnan n ù. ⁹ Ḫ Zelua né Abisai ò kíe: Ma dii kí, a maa gbē gée bee ào n sssō. To mà gé aà mi zōi. ¹⁰ Ḫ kí mè: Zelua néo, bómè wá daaa? Tó Dii mé òè aà ma sssō, õ àlè ma sssō, démè a fɔ aà la, bóyái àlè kei màa? ¹¹ Ḫ Davidi ò Abisai è n a ìwao píi à mè: A gwa, mazia ne'ia mé lé weele ma de. Wa Béyámee buie bee pó o lœ? A aà to we. Tó Dii mé òè aà ma sssō, a maae. ¹² Wiliò dño tó Dii asu ma taasi e, i flabomee n maa sssō pó wàlè kemee gbā yái. ¹³ Ké Davidi be zéu ní a gbé, Simei be sìsípôleu aà sae. Alè aà sssō, àlè aà kéké ní gbeo, àlè bùsu fâaàgu. ¹⁴ Ké kí ní a gbé pó kuanço kà swai, aa kpàsa, õ aa kámabò we.

Abisaloú kaa Yelusaleú

¹⁵ Abisaloú kà Yelusaleú ní Isailiò píi. Aitofeli kuaàno. ¹⁶ Ḫ Davidi gbēna Usai, Aaki gbé gè Abisaloú lè a òè: Lua n dñ n aafiao Záai! Lua n dñ n aafiao Záai! ¹⁷ Abisaloú aà là à mè: Gbéké pó n vñ ní n gbēnaon wea? Bóyái ni gé ní n gbēnaoo ni? ¹⁸ Usai wèwà à mè: Maa no! Má de gbé pó Dii ní gbéee beeò sè pó ûe. Ma ze ní kíá pó Isailiò kpâpiao. ¹⁹ Bee gbea lɔ, démè maa mà zobléei, n bàasio? Lá ma zoblè n maeë yää, a maa mà blene sssé.

²⁰ Abisaloú ò Aitofeli ñe: A lèdaa. Bó wá kei? ²¹ Ḫ Aitofeli wèwà à mè: Gé wúlei ní n mae nɔ pó à ní tó la aale begwao. Isaili píi a ma ní tò n mae ye n giyäio, gbé pó kunnço gbää i káffi. ²² Ḫ wà zwâakpe dò Abisaloúe kpé musu, õ à gè wùle ní a mae nɔpiò we

Isailio píi wáa.* ²³ Goo beeó lé pó Aitofeli i damá dë lán gbé pó yãgbèa Luawawaæ. Maa Aitofeli ledama dë Davidie ní Abisaloõo píi.

17

Usai ɔnɔkeæ Abisaloõe

¹ Aitofeli ò Abisaloõe: To mà zigõo se gbëon ðaasosoo lee kuepla (12.000), mí gë péleiñno Davidizi gwáa. ² Má léléwà gò pó à kpàsa, aà o bùsaæ, mí aà fu, aà gbé i bàale píi, mí aà dë ado, ³ mí suné ní gbé píi. Ampii sua yá dë gbé pó nle we yá üe. Tó à gá, õ gbé gô yâkelesai mìpii. ⁴ Yápi kà Abisaloõgu ní Isaili gbëzõo píi. ⁵ O Abisaloõ mè: Aaki gbé Usai sísi lɔ, wà ma lá a o sɔ. ⁶ Ké Usai kà, Abisaloõ òè: Lá Aitofeli òn ke. Wà ke lá a òwa yá, ge wásu ke màao? N è kpelewai? ⁷ Usai wèwà à mè: Lé pó Aitofeli dàwá gbá maaø. ⁸ N n mae dɔ ní aà gbé. Zìkan maaon ní û, aa pásí lán wài neade pó wà a néo siwàwaæ. N maeá zigõe, a we i gudoõ ní a gbéo. ⁹ Ké a ku tia, ào uløa gbè'e guu ge gupâlei. Tó à sù dòaa a lèle wá gbéwae, gbé pó a baomà a me, wà zìblè Abisaloõ zigõwae. ¹⁰ Baa negõna pó wò vî lán nòomusuwaø sɔ a kénigüe, asa Isailio dɔ píi ké n maeá zìkan maaø, mé negõnaø kuaànø. ¹¹ Ayâmeto ledama pó má vîn ke: Isailio kâaanzi píi za Dâ e za Beesëba, aaiø dasi lán ísiale üfâawa, ní døaané zìlau. ¹² Wá aà le gu pó a kuu píi, wí léléwà lán fii kwæa tçolewawa. Aàpi ní gbé pó kuaànø píi, an gbé a bøo. ¹³ Tó à sù gë wélœeuø sɔ, Isaili baade

---

* **16:22** 2Sam 12.11-12

píi ba se geò we, aai pó pó wà wélepi kàlewàò gálè taò guzuleu. Baa a gbè kasonae, wasu e we lòo.
14 Ḷ Abisaloú ní Isailiò píi mè: Usai ledama maa dè Aitofeli púa. Dii mé zèò à Aitofeli ledama maapi báde, ké à e Abisaloú ásooke yái.

15 Ḷ Usai ò sa'ona Zadokie ní sa'ona Abiataao à mè: Aitofeli ledà Abisaloúwa ní Isaili gbézòò lá aa ke kewa, ñ mapi sò ma ledàmá ma mè lá á ken la.
16 A gbéò zì kpakpa aa ge o Davidie asu i swabòleuo, aà bua kpakpa, ké wasu aàpi ní gbé pó kuaàncò míonzò yái. **17** Yonatāa ní Aimaazao ku Logeli nibònai, asa aa fò bò gupuau Yelusaleúo. Ḷ nɔe zìkèna ge ònè aa ge baopi kpa kí Davidie. **18** A mò lè èwaasoe ní é, ñ à gè a ò Abisaloúe. Gbèòn plapiò dàzeu gòò, aa gè gbèe bë Bauliú. Lòo ku ua we, ñ aa gëu. **19** Ḷ nɔe lòòpi né tàe à pówena fàlewà, gbèe a yá dò. **20** Ké Abisaloú gbéò mò nɔepi bë aa mè: Aimaaza ní Yonatāao ku má ni? A wémá à mè: Aa bùa swa'ònawa. Aa ní weele, aai ní eo, ñ aa èa tà Yelusaleú. **21** Ké aa tà, ñ gbèòn plapiò bòle lòòpiu, aa gè wa ò kí Davidie aa mè: Bua swawa kpakpa, asa Aitofeli lekpàainzie. **22** Davidi dàzeu ní gbé pó kuançò píi, aa bùa Yuudéwa. Ké gu dò, an gbèe i gò, aa bùa mìpiie. **23** Ké Aitofeli è wi zìke a ledamawao, à fèlè káoyè a zàa'inae, à tà a bë wéleu. A a bë yágògò, ñ à azia lòo à gà, ñ wà aà vì a mae mia'eu.

24 Davidi gè Maanaiú, ñ Abisaloú bùa Yuudéwa ní Isailiò píi. **25** Abisaloú Amasa dìle zigòò dòaana ú Yoabu gbëu. Amasaá Isimaela bui Yëtëe née. Aà dan Yëse né Abigaili ú, Yoabu da Zelua däunaæ.
26 Isailiò ní Abisaloúo bòokpà Galada bùsuu.

27 Ké Davidi kà Maanaiū, Naasa né Sobi, Laba wéle pó kú Amɔni bùsuu gbé mò ní Lodebaa gbé Amielii né Makiio ní Logeliū pó kú Galada bùsuu gbé Baazilaio. **28** Aa mò ní wúlebóo ní taç ní ooɔ ní éseo ní naao ní pëstio ní pówena kpasaao ní bláao ní dopco **29** ní zóo ní vífääio ní sã nòòo ní gäseø, aa kpà Davidiwa ní gbé pó kuaàncóo aa ble, asa aa mè: Nɔana ní imio gbépiç dè gbáau, aa kpàsaæ.

18

Abisaloū gaa

1 Davidi gbé pó kuançóo kåaa, õ à døaanaç dìlédile gbéon ðaasɔɔçóne ní gbéon basɔobasɔo. **2** Ò à a zìgɔpiç kpaalè gâli àaɔ. A gâli do nà Zeluia né Yoabue a ɔzi, ado sɔ Yoabupi dâuna Abisaiç a ɔzi, ado sɔ Gata gbé Itaiç a ɔzi. Ò kí ò a zìgɔçóne à mè: Mámé má døaaé. **3** Ò gbéç mè: Nsu geo. Tó wa su wa bâalè, aa wá yâdao. Baa tó wá gbé kiniç gâga, aa wá yâdao. Mpi aale n gwa de gbéon ðaasɔɔçóo lëe kwia (10.000). N døawâlé wéle guu mé maa. **4** Ò kí ònë: Lá à kèé maa õ má ke. Kí gè zè bîibôle sae, õ zìgɔçóo bòle gâ ní gão gbéon basɔobasɔo ní gbéon ðaasɔɔçóo. **5** Ò kí yâdile Yoabue ní Abisaio ní Itaio à mè: Ke èwaaso Abisaloûe busébusé ma yâi. Zìgɔçóo yâ pó kí dile døaanaçóne Abisaloû yâ musu mà mپii. **6** Zìgɔçóo bòle gè sêu zìkai ní Isailiç, õ aa sìkɔu Efraiïu lâkpeu. **7** Davidi zìgɔçóo zìblè Isailiowa. Gbé pó gâga gɔɔ beeɔ dasi, gbéon ðaasɔɔçóo lëe baoe (20.000). **8** Zipi li bùsupia píie, õ gɔɔ bee së gbéç blè dasi de fëndaa.

9 Ké Abisaloũ kpàaũ ní Davidi gbé, a di sõbaona kpe. O sõbaonapi gè gbéneli gbènë gõn kelede gbáu, õ aà waa pà ligõn taau gíügiü, õ aà sõpi gèzëa, õ à gò looa gugbõu we. **10** Ké gbé e aà è, à gè a ò Yoabue à mè: Ma Abisaloũ è paa ligõn taau. **11** O Yoabu ò gbé pó baopi kpàeë: Bóoo? N aà èa? Bóyai ni aà lé ní nèo ni? Dõ ma n gba yãa ánuṣu ḥwatë kwi ní negõn asanao. **12** O gbépi wè Yoabuwa: Baa tó wà ánuṣu kà ma ṣu mèn ḥaa sɔo, má fõ ḥkã kianepiwao, asa kí yādilene ní Abisaio ní Itaio wá swá mà, à mè wà ḥlia èwaaaso Abisaloüpizi. **13** Tó ma aà dè, ma ásookè mazìaee. A kee ulëa kíeo, mpi sõ nýj zemango. **14** Yoabu mè: Má fõ mào n dã màao. O à lí sõne sè mèn àaõ, à gè Abisaloũ zòò a sõu gò pó a paa ligõn taau béé. **15** O Yoabu zíkabòkùna gbéon kwìi lìaaàzi aa aà dè.

16 O Yoabu kuupè à a zìgõo zùukè, õ aa zè pélæ Isailiɔzie. **17** Aa Abisaloũ ge sè wa zù è zõo guu lákpèu we, õ aa gbe kàaawa, à gò gbèze zõo ũ. O Isailiɔ báalè, baade tà a be.

18 Gò pó Abisaloũ ku, à gbepèlè aziaë Kíia guzuleu, asa à mè á negõe vîo, mé á ye a tó gao. A azia tó kpà gbe pó a pélèpië, õ wîo sísi Abisaloũ Dongubo e ní a gbão.

Davidi Abisaloũ gaa baomaa

19 Zadoki né Aimaaza mè: To mà báale mà gé baokpai kíe, lá Dii yânakpàwà à aà bò a ibeeë ḥzi. **20** O Yoabu òè: Nyõ e ní baokpa gbão, sema gò pâle zíe. Gbâ pòe bee nýj kpao, ké kianë gá yáí. **21** O Yoabu ò Etiopi buie: Ge ní yá pó ní è o kíe. O Etiopi buipi kùlè Yoabue, à fèlè ní bao. **22** Zadoki né

Aimaaza èa ò Yoabue: Baa tó à kè kpelewaε, to mà bàale mào te Etiopi buipi kpε. Ḷ Yoabu òè: Né, bóyai ní ye bàalei? Baopi aø ài vínneo. ²³ Ḷ Aimaaza mè: Baa tó à kè kpelewa, má ye mà bàalee. Ḷ Yoabu òè: Bàale! Ḷ à bàalè, à bò ní swa saε zéo, à Etiopi buipi kè.

²⁴ Davidi zõlεa wélε bñibøle gbà mèn plao zãnguo. Gudñana dède bñiwa e bølepi musu. Ké à wεzù, à gbëe è be ado ní bao. ²⁵ À lezù kízi, a òè. Ḷ kí mè: Lá a be adoε, àle mó ní baonaoε. Ḷ àle mó, à kãikù. ²⁶ Ḷ gudñanapi gbëpâle è lø, àle bàale. A lezù bñibøledñanazi à mè: Gbëpâle be aà kpε ní bao, àle mó kee lø. Ḷ kí mè: Ale mó ní baonao sõε. ²⁷ Ḷ gudñanapi mè: Má è gbé séia bàalea dε lán Zadoki né Aimaaza bàaleawaaε. Ḷ kí mè: Gbëmaaε, baona ñ àle suò. ²⁸ Aimaaza lezù kízi à mè: Aafia ku! Ḷ à kùlé kíε, à mipèlø tçøle à mè: Wà Dii n Lua sáaukpa, à gbé pó kuabiimaø kpàma, ma dii kí. ²⁹ Ḷ kí aà là à mè: Èwaaso Abisaloø ku aafiaa? Aimaaza wèwà à mè: Ké Yoabu lé n zòblena zì n mapi n zòblenao, má mà zoa fèlø maamaa, ãma má d5 bómε kèo. ³⁰ Kí mè: Ze la già. Ḷ à zè we.

³¹ Ké Etiopi buipi kà à mè: Ma dii kí, ma mɔnε ní baonaoε. Dii yänakpàma gbã, à n bø gbé pó bò n kpεø çøi. ³² Ḷ kí aà là à mè: Èwaaso Abisaloø ku aafiaa? Etiopi buipi wèwà à mè: Ma dii kí, Lua to n ibeeø ní gbé pó aa fèlø aale iadamaø gõ lán èwaasopiwa.

19

Yoabu zoakaa Davidizi

¹ Sõ kɛ́ kígu, à dède gɛ́ kpé pó kú bɔlepi musuu, ɔ à ɔɔlɔ we. Goo pó àlé dède we à mè: Ma né Abisaloũ! Ma né Abisaloũ! Ma gaa n gẽe ũ sã̄o yãa! Abisaloũ ma né! Ma né! ² Wa ò Yoabue: Kí lé ɔɔlɔ àlé wẽnake Abisaloũ yá musu. ³ Goo bee zìgɔ̄o zìblepɔ̄nakea li wẽnakea ũ, asa aa mà wà mè, kí nɔ̄se ɔɔkpà a né yá musue. ⁴ Goo bee zìgɔ̄o gɛ́ wéleu sɔɔsɔɔ lán gbé pó bàalè zìlau, wí n kúwae. ⁵ Kí pɔkù a oaa, àlé bùbuape, àlé me: Ma né Abisaloũ! Abisaloũ ma né! Ma né!

⁶ Ò Yoabu gè kí lè kpéu à mè: N widà n gbé̄wa gbā. Aa n bɔ gbā ní n negɔ̄o ní n nenoce ní n naç ní n nɔ́ pó ni mésedilénéø. ⁷ N zangudeo ɔ ní yeñzi, ɔ ní za n yenzideogu. N ɔlɔwẽe gbā, wápiç n zìgɔ̄ dɔaanaç ní wá gbé̄ wá dene pœ ūo. Má è sa, tó Abisaloũ ku gbā, mé wápiç wa gaga píi, bee mé a kene na. ⁸ Fèle bɔ sa. Ge ní n gbé̄ gba sõ. Má sín̄e ní Diio, tó ni geo, an gbé̄ a innò la gwáao. Bee a kene vãi, aó de vãi pó n le za n èwaasogoo e gbää. ⁹ Ò kí fèle gè zìlè biiibɔ̄leu. Ké wa ò gbé̄ne kí zìlea bɔleu, ɔ aa mò sì aà ae mípii.

Davidi gbësia

Isailiɔ́ bàalè, baade tà a be. ¹⁰ Isaili buiɔ́ guu píi gbé̄ lé lekpaaké kɔtẽe aa mè: Kí wá sí wá ibeēwa, à wá bɔ Filiteo ɔzì, ɔ à bàalè bò wá bùsuu Abisaloũ yái. ¹¹ Wa Abisaloũ kpà kpala, ɔ à gá zìlau. Bó álé dã́ ní kíia gbësiaoi?

¹² Kí Davidi gbé̄ zì sa'ona Zadoki ní sa'ona Abiataaowa à mè: Yá pó Isailiɔ́ lé o píi gɛ́ ma swáu za ma kúkii la. Yá bee gbëa Yuda gbëzɔ̄o wa ní me: Bóyái a gbëzäkpà ní ma gbësia yáoi? ¹³ Ma gbé̄,

ma daen á ū, wá au doúe. Bóyái a gbezákpa ní ma gbesiaoi? ¹⁴ O Amasaε ma daen aà ū, wá au doúe. Tó mi to à gò ma zigò dɔaana ū Yoabu gbeu za gbão, Lua yāpāsikemee bèebé. ¹⁵ Aà yá Yudaø sõ blè, an lé kè doú, õ aa lékpásákèè aa mè: Su ní n gbé píi.

¹⁶ Kí lé su, à kà Yuudéi, õ Yudaø gè daiaàlè Giligali aa buaaàñ swapiwa. ¹⁷ Gela né Simei,* Béyámee bui pó kú Bauliú wà à gè dai kí Davidile ní Yudaø. ¹⁸ Béyámee bui kuaàñ gbeón òaa sòo. Saulu be ziia Ziba gè lò ní a negòe gbeón gèo ní a zíkëna gbeón bao. Aa sì Yuudéu kí ãa, ¹⁹ ké wa e wà bua ní kípi bëde, wi e yá pó a ka kígu ke yáí. Ḷ Gela né Simei wùlé kí ae e ào gé buai Yuudéwa. ²⁰ A òè: Ma dii, nísu ní ma tåae yádao. Nsu to yávái pó mapi n zòblena má kène gò pó n bò Yelusaleú dònguo. Ma dii kí, nísu nìyò yápi kúa n sõ guuo. ²¹ Mapi n zòblena, má dò kí ma duunakè. Yosefu bui guu píi, mámé ma døaa ma mò dainle gbá ma dii kí. ²² Ḷ Zeluia né Abisai mè: Simei kíia pó Dii kpà kàe. I ka wà aà deo lé? ²³ Ḷ Davidi mè: Zeluia né, bómé wá daaai? A ye zézòmee gbá yá? Wá gbéé de Isaili bùsuu gbão, asa má dò gbá kí ma dø Isaili kíia ū. ²⁴ Ḷ kí ò Simeie: Nyò gao. Ḷ kí legbèè.

²⁵ Saulu tóúna Mefibose† gè dai kíle. Za gò pó kí bò wéleu e gò pó à sù aafia, Mefibose i a gbá pípio, i a lekána kekeo, i a pócipio. ²⁶ Ké à bò Yelusaleú à mò dà kíle màa, õ kí aà là à mè: Mefibose, bóyái ni gemanø ni? ²⁷ A wèwà à mè: Ma dii kí, ma zíkëna mé ñokémee. Má òè aà káoyemee ma zàa'ínae mà

---

* **19:17** 2Sam 16.5-13   † **19:25** 2Sam 9.1-13

dikpe mà gennɔ, asa eεn ma ū. ²⁸ Ma dii kí, ɔ à gè mapi n zòblena ɔɔkpà n kíi.‡ Ma dii kí dε lán Lua malaikaewaε. Ke lá à kène maawa. ²⁹ Ma dii kí, a dε yāa ñ ma de bedeo dεde mπiie, ɔ n mapi n zòblena baa dàa ñ n bleblena. Má zevi mà wiilenzi lɔo. ³⁰ Ḍ kí ðè: Yá kpele íyɔ o lɔi? Má dile mπi ñ Zibao, à tɔole kpaalekɔεe. ³¹ Ḍ Mefibose ð kíe: Ma dii kí, lá n su bε aafia, aà se píi.

³² Galada bùsu gbé Baazilai§ bò Logeliū à gè zεi kíe e Yuudé baale. ³³ Baazilai zikù maamaae, à kà wè basii. A kí yàaekè gɔo pó a ku Maanaiū, asa ðe sa gbaangbooe. ³⁴ Ḍ kí ðè: Buamanɔ, mí n gwa ma bε Yelusaleū. ³⁵ Baazilai wèwà à mè: Ma wèni i gɔ bila kέ mà tannɔ Yelusaleū. ³⁶ Ma ka wè basii kò. Má pɔmaa ñ pɔvāio dɔkɔe lɔe? Mapi n zòblena mi ble pó má ble ge í pó má mi na mae? Má gɔe ge nɔe lèsinaɔ lɔo ma lɔe? Ma dii kí, má aso káfinεe. ³⁷ Mapi n zòblena má buanno Yuudéwa, mí zεne kainnɔ we. Akeá ñ ye ñ flabomεe màai? ³⁸ Mapi n zòblena, to mà εa ta ma bε wéleu, kέ másu ga ma de ñ ma da miao zào yá. Ma ne n zòblena Kimaū gwa ke. Ma dii kí, to aà buanno. Keé lá à kène maawa. ³⁹ Ḍ kí mè: Kimaū a buamanɔe. Má yá pó kène maa keè, mé yá pó ñ gbèaa píi má kene.

⁴⁰ Gbépii bùa Yuudéwa, ɔ kí bùa. Kí lepè Baazi-laiwa à samaa'ðè, ɔ Baazilai εa tà bε. ⁴¹ Ké kí bùa à gè Giligali, Kimaū bùaaànɔ.

Yuda zìgɔo píi ñ Isaili zìgɔ kiniɔ bùa ñ kípí. ⁴² Ḍ Isaili bui píi mò kí lè, aa ðè: Akeá wá gbé Yudaɔ bùaaànɔ kpái, mπi ñ n bedeo ñ n gbé píi? ⁴³ Ḍ Yudaɔ

---

‡ 19:28 2Sam 16.1-4   § 19:32 2Sam 17.27-29

a zāsīmá aa mè: Ké kí dē wá dae ū yáie. Bóyái yá bee kéké iiii? Wi kí kùsúa bleo, wi aà pœ si wá pó ūo. ⁴⁴ Ⓛ Isailio ò Yudaoné: Lá wá bui lée kwie, wá o kú ní kí Davidio de á póa. Bóyái a wá díle yáfūnnói? Wámé wa kí gbessia yá'ò káauo lò? Ama Yuda o yázásia Isailio wa de ní póa.

20

Seba bɔa Davidi kpε

¹ A mɔ lè gbepâe ku we, aà tón Seba, Bikili néé, Béyâmee buie. Ⓛ à kuupè à mè:
Wá baa daaa ní Davidioo,
wá bâa kú ní Yese néoo,
á Isailio, á baade tá a be.*

² Ⓛ Isailio kè Davidiwa píi, aa gè nà Bikili ní Sebawa, áma Yuda o zè ní ní kío bɔa za Yuudei e Yelusaleú. ³ Ké Davidi sù a be Yelusaleú, à a nɔ pó i mésedilenéo gbéon kwí pó á tò aale begwaç sè à ní kálé gudjana be. Davidi ní gwá, áma i wúleñno lò. Wà ní kaka kpéu gyaac üe e aa gè gagao.

⁴ Ⓛ kí ò Amasa: Yuda zigɔo sisi ní kääamee e gɔo àaă à pa, ní o ku la. ⁵ Amasa gè Yuda o sisi, áma à gègè dē gɔo pó kí dílæela. ⁶ Ⓛ Davidi ò Abisai: Bikili ní Seba a iadawá tia dē yá pó Abisaloú këla. Ma gbéo séle à péleaàzi, ké asu si wéle b'iideu à bëebeetë kewéeo yáie. ⁷ Ⓛ Yoabu gbéo ní kí dɔai o ní zigɔo píi bòle Yelusaleú, aa pèle Bikili ní Sebazi.

⁸ Gɔo pó aa ku gbè gbènè pó kú Gabaɔo sae, Ⓛ Amasa mò daiñle. Yoabu zika'ula daa, mé aà fëna dɔa aà pi. Ké à sɔ Amasazi, à fënapi wò, ⁹ a òè: Ma

---

* **20:1** 1Kia 12.16

gbé, ní aafiaa? Ḍà Amasa kù a lèkānawa ní a oplaaao, lá a ye lépewàwa. ¹⁰ Amasa fēna pó kú Yoabu ṣu fān vio, ɔ Yoabu aà zòò a gbéeu, aà nōnaç bòle kàlè zilé. Yoabu i a gēn plaade ke lōo, asa à gá kòe. Ḍ Yoabu ní a dāuna Abisaio pèle Bikili né Sebazi.

¹¹ Yoabu iwaç do gò zea Amasala à mè: Gbé pó zè ní Yoabuo ní Davidio, aà te Yoabuzi. ¹² Au daa Amasa gēa zedau, ɔ zigò pó lé móo zè lé gwa píi. Ké Yoabu iwapi è gbé pó lé mó weç píi zè lé gwa, ɔ à Amasa gē gàlè gòò zéu a dílè sēu, ɔ à ula kùaàla. ¹³ Ké a gàlè gòò zéu, gbépii bò te Yoabuzi, ɔ aa pèle Bikili né Sebazi.

¹⁴ Seba Isaili bùsu baa vñ e Abeli Bëmaaka, ɔ Beli buiç mò kåaaaàzi we. ¹⁵ Yoabuç mò koezåaàzi Abeli Bëmaaka. Wà bùsu kàlekale wéle bii sae, ɔ aale wéele wà biiipi gboo. ¹⁶ Ḍ nœ ɔnödee lezù za wéle guu à mè: A swákpa! A swákpa! O Yoabue aà mɔ la mà yã'oè. ¹⁷ Ké Yoabu sò nœpizi, ɔ à aà là à mè: Mmè ní Yoabua? A wèwà à mè: Máme! Ḍ a òè: Swákpa mapi n zòblena yái. A mè: Ma swá wè. ¹⁸ Ḍ nœpi mè: Wí me yää, yãgbæa Abelideçwa, yää i midè. ¹⁹ Wá kú yâkelesai Isaili gbé nääideç û, ɔ níle wéele ní Isaili wéldadeç beeç dëdeä? Bóyái ní ye ní Dii wéle dei? ²⁰ Yoabu wèwà à mè: Gyañ! Aawo! Má ye mà á dëdeo. Má ye mà á wéle dëo. ²¹ Maa no! Gbé pó wí me Bikili né Seba, Eflaiñ buiç bùsu sìside gbé mé félè ní kí Davidio. A gbé mèndopi kpaa, mí go á wélea. ²² Ḍ nœpi òè: Ma! Wa aà mi zune biiia. ²³ Nœpi gè a gbéç lè ní a ɔnöo, ɔ wà Bikili né Seba mi zò wa zu Yoabue biiia. Yoabu kuupè, ɔ wà fääa wà wélepi tò

we. Baade tà a bε, ጀ Yoabupi tà kí kíi Yelusaleū.

Davidi ክዋጋ

²³ Yoabu mé Isaili zìgጀ píi døaana ū. Yoiada né Benaia mé døai ጽ gbezጀ ū. ²⁴ Adonilaū mé zጀ gbezጀ ū. Ailudi né Yosafa mé kpàwakena ū. ²⁵ Seva mé lakጀna ū. Zadoki n̄ Abiataao mé sa'onkiaç ū. ²⁶ Yaii gbጀ Ila mé Davidi kwàasi ū.

21

Təsia Gabaጀdeo

¹ Imina ku Davidi gጀ, à gጀgጀ e wጀ àaጀ. Davidi Dii aeyà, ጀ Dii mè: Saulu yáie. Gbጀdøyā wጀ aà bedeo musu ké à Gabaጀdeo dède yái. ² ወ kí Gabaጀdeo sisi à yá'ònē. Gabaጀdeo de Isailiō ūo, Amole bui kጀnaone. Isailiō legbènē yāa aa mè wa n̄ dèdeo,* ጀ Saulu wጀeile à n̄ bāde a ãiakea Isailiōne n̄ Yudaø guu. ³ ወ Davidi Gabaጀdeo là à mè: Bó á ye mà keéi? Kpelewa má awakpaé, ké à e Dii gbጀ sáaukpai?

⁴ Aa wèwà aa mè: Wá zevi wà ánuṣu ge vua gbea Saulu ge a bedeowao, mè wá zevi wà Isaili gbጀe dèo. ወ Davidi n̄ lá à mè: Ale o kpelewa ni? Bó má keéi?

⁵ Aa wèwà aa mè: Gbጀ pó wá dède, à lekpàaiwázi à wá midee, ké à e wá buibø Isailiō guu yái, ⁶ to wà aà bui gጀe soplaç kpawá, wí n̄ loo líwa Dii aë Gibea, kí Saulu pó Dii kpàpi be wéleu. ወ kí mè: Má n̄ kpawáe.

⁷ Ki i Yonatāa né Mefibose, Saulu tɔῦna kpámáo, lé pó aa kè Diiwa sānu n̄ Yonatāao yái.† ⁸ A negጀe gbጀon pla pó Aya nēnœ Lizipa i n̄ Sauluo sè. An tón ke: Aamoni n̄ Mefiboseo. A negጀe gbጀon soo pó Saulu

---

* **21:2** Yoz 9.3-15 † **21:7** 1Sam 20.14-17, 2Sam 9.1-7

nенœ Melabu і н Meɔla gbé Baazilai нé Adielioɔ‡ sè lɔ. ⁹ A нá Gabaɔ̄deɔ̄ne н ɔzì, ɔ aa н loo líwa sìsi musu Dii ae. Gbēɔn soplapiō gà sānuε, wà н dədə pɔkeke daalegɔ̄e.

¹⁰ Aya нé Lizipa zwànkasaɔ se kpàlε aziaε gbewa we. Za pɔkeke daalegɔ̄ e lou gè gepiɔ gbé, ɿ gi bāɔne aa pémá fāane, ɿ gi sèanɔbɔɔne aa sɔñzi gwá. ¹¹ Wà yá pó Saulu nɔ pó i mésedileɛopi kè ò Davidie, ¹² ɔ à gè Saulu н aà нé Yonatāao wáɔ bìlε Yabesi Galadadeɔ kíi. A mo le wà н ge sè yaa kpái Betesã gāae, gu pó Filitéɔ н loo bìiwa Saulu dea Giliboa gbeae. ¹³ Davidi tò wà нí gewapiɔ sèlε wà tāò, wa kàaa н gbé pó wà н loopiɔ gewaɔ, ¹⁴ ɔ wa v̄i Saulu mae Kisi miau Zela, Béyāmee buiɔ bùsuu. Wà yá pó kía dile kè píi, ɔ Lua wabi pó wa kè bùsupi yá musu sín̄no.

Gbé gbàagbàaɔ dedea

(1Lad 20.4-8)

¹⁵ Filitéɔ èa zìkà н Isailio lɔ. Davidi н a gbéɔ gè zìkàníno. Ké Davidi yèeεe làa, ¹⁶ ɔ gbé gbàaɔ bui Isibenɔbi mè á Davidi deε. Aà mɔgoté sɔna gbia dε kiloo àaɔa, mé a fènda dafu looa. ¹⁷ ɔ Zelua né Abisai dòaàlε, à Filitépi dè. ɔ Davidi gbéɔ legbèè aa mè: Nyɔ gérwanɔ zìlau lɔo, ké wá Isailio filia su gao yáii.

¹⁸ Bee gbea aale zìka н Filitéɔ Gobu, ɔ Usa gbé Sibekai gbé gbàa bui pó wì me Safa dè. ¹⁹ Zi èa fèle н Filitéɔ Gobu lɔ, ɔ Beteleū gbé Yaii né Elana

---

‡ 21:8 1Sam 18.19   § 21:12 1Sam 31.8-13

Gata gbé Goliati dāuna Lami dè. Lami sōmpa dε lán zwàatāna àsaliwae. ²⁰ Ké aale zíkańo Gata lɔ, gbé t̄isie ku we, aà ɔneɔ ní aà gbánεo soolosoole, à k̄ p̄ii baasoo mèndosai. Gbé gbàaɔ buiε lɔ. ²¹ A kuabii Isailiɔwa, õ Davidi v̄li Simea n̄ Yonatāa aà dè. ²² Gb̄ɔn s̄iɔpiá Gata gbé gbàaɔ buiɔnε. Davidi n̄ a gbéo m̄é n̄ dεdε.

22

*Davidi Dii sáaukpaa a ziblea yá musu
(Soul 18)*

¹ Ké Dii kí Davidi bò Saulu n̄ a ibεε k̄niɔ ɔzì, à lεdà n̄ Diio ² à m̄è:
Dii m̄é ma gb̄esi ū n̄ ma zegikio,
i ma misi.
³ Ma Lua m̄é ma gb̄esi ū,
mi naaàzi.
ɔm̄e ma sèngbao ū
ma Suaban gb̄aa n̄ ma gulešio ū,
ma ulékii n̄ ma bokio ū,
i ma si gbé pâsiɔwa.
⁴ Dii kà wà aà sáaukpa.
Mi lezuaàzi,
i ma bɔ ma ibεε ɔzì.
⁵ Gó kpàlεmano,
kaale swa lé ma ble.
⁶ Mia baɔ galakpàmεε,
ga baikpà ma aε.
⁷ Ma yeelεa guu ma Dii s̄isi,
ma lezù ma Luazi,
õ à ma yāmà za a bε,
ma wii kàwà, à ḡe aà swáu.

⁸ Tɔɔle lùalua à zìazìa,
gbèssiñò dèedee nì zìnau.
Aa lùalua ké aà pɔ pà yáí.

⁹ Súele bò aà níu,
té pɔkaaleña bò aà léu,
a yɔɔ lé pipi aà ae.

¹⁰ A gu kèaa musu à pìla,
lou sìsi aà gbá zíe.

¹¹ Alε vua dia malaika gǎsiade kpε,
àlε yàakpa nì iānao.

¹² A gusia kù aziala,
à luabesiana kè a kúkíi ū.

¹³ Za aà gawi píleau
lou lé píle pàsípàsí.

¹⁴ Dii pàla za musu,
Lua Musude lɔɔ dɔ louvìa ū.

¹⁵ A ka fà ma ibeeøgu à nì fääa,
Lua sùmá à nì yá.

¹⁶ Ké Dii pàlamá,
ísia tɔɔle bò gupuau,
ké à pɔbò a níu,
dúnia zìna bò puizi.

¹⁷ A òbò za musu à ma kū,
à ma bɔ ísiu.

¹⁸ A ma si ma ibee gbääawa
ní ma wèle pò an gbää dëmalao.

¹⁹ Aa ànaa ma wënakëgɔɔ,
ɔ Dii zèmanɔ.

²⁰ A ma bɔ à ma gba dèepookíi,
à ma mìsi ké a yemazi yáí.

²¹ Dii yákèmee ma nòsëmaa léuε,
à flabòmee ma gbäsisai léu.

- 22 Asa má Dii yá kúa,
 mi vāikε ma a Lua tò weo.
 23 Àà ikoyá lɔ dɔaaamεε píi,
 mi bɔ yá pó a dileɔ kpεo.
 24 Ma kua tàae v̄i Diiεo,
 má azia kúa duunasai.
 25 Dii fiabòmεε ma maakε léue,
 asa a è má kú gbásisai.
 26 N náai v̄i náaideɔnε,
 tāaesaiden n ū tāaesaidεonε.
 27 N wásawasa gbé wásawasaɔnε,
 ãma ni kõnikε gbé dòɔsaiɔnε.
 28 Ni zìabusanaɔ suaba,
 ni gbé pó aañ nízìa se lesiɔ busa.
 29 Mpi Dii, míme ní ma filia ū,
 Dii, ni ma gusia lile gupua ū.
 30 N n gbāao má fɔ kuadi kaawa,
 ní ma Lua dɔnlεo má fɔ v̄i già.
 31 Luapi sɔ, àa yâkεaɔ bòlεi,
 Dii yá sãa v̄io.
 A de sèngbao ū gbé pó nàazioñe.
 32 Dii bàasio, déme Lua ūi?
 Wá Lua bàasio, déme ulεkii ūi?
 33 Lua mé i ma gba gbāa,
 ſmε i zepoomεε súsu.
 34 I to ma wá nakú lán tuewa,
 i to mào bε bùsu guleſiɔ musu.
 35 I zìkaa dadameεε,
 e ma gâsi a fɔ mɔgotε sá gá.
 36 Ni n ziblesèngbao kpaa,
 ni naale ní ma tɔbɔ.
 37 Ni ma zé yàasa kũmεε,
 ſ ma gbá lí gbâlεo.

- 38** Ma pεlε ma wεlεozi ma n̄ bādè,
mi kpekpaø e ma gε ma n̄ dεdεð.
- 39** Ma n̄ wiwi mīmīcε, aai e fēlεo,
aa kwè gō kálæa ma gbá zíc.
- 40** N ma gba gbāa ma zikàð,
n̄ tò ma ibεeø mikpåa.
- 41** N tò ma wεlεo kpekpaø,
ñ ma a zangudepiø kàale.
- 42** Aa wiilè, gbēe i n̄ suabao,
aa lezù Diizi, i yāmamáo.
- 43** Ma n̄ kε búebue lán bùsutiwa,
ma tāa'ðmá lán zé guu pélæawa.
- 44** N ma bø ma gbé pø fēlemanø ozi,
n̄ ma ke buiø mide ū.
Gbé pø má n̄ døø i zøblemee,
- 45** bui zìloø i vlānaumee.
Tó aa ma yā'o mà, aañ misiilemee.
- 46** Buipāleø kúsu i kwé,
aañ bø n̄ zegikliøu n̄ lualuaø.
- 47** Dii ku! Báaaden ma gbësi ū!
Wà Lua ma gbësi ma Suabana tøbo!
- 48** Lua mē i tøsimee,
i buiø totomee,
- 49** i to mà pili ma ibεeøwa.
N ma gba gbāa de ma wεlεla,
n̄ ma bø gbé pásio ozi.
- 50** A yái tò má n̄ sáaukpa buiøne,
má n̄ tāasile Dii.*
- 51** I zì zøø ble kí pø á sèe,
i gbëkeke kía pø a kpàpiε,
ma Davidi n̄ ma buiø e gɔɔpii.

---

* **22:50** Lom 15.9

23

Yá gbεzã pó Davidi ò

- ¹ Yá gbεzã pó Davidi òn kε:
 Yese né Davidi yán kε,
 gbé pó Lua aà gbà gbāa yā'oae.
 Yakɔbu Lua aà kpà kíá ū,
 ɔmε Isailiɔ lèdan maa ū.
² Dii Nisìna yādàmee,
 aà yá dɔ ma léu.
³ Isailiɔ Lua yā'ò,
 Isailiɔ gbesi òmee;
 Tó kí yāgɔggɔ gbéonε a zéwa,
 mé à kíá blè vñakea Luæ guu,
⁴ ɔ ñ de lán iatẽ bilea gupuawaε,
 lán gudɔa guduuduusaiwa,
 lán lou pó ï to së bɔlewa.
⁵ Ma bεdeɔ na ní Luaoó lé?
 Aà bâa aɔ kumano e gɔɔpiie.
 A a yá dòdɔ píi, a sea vñio.
 A bɔ ní ma suabaaoó lé?
 A pó pó má a ni vñ kpaa píio lé?
⁶ Gbεpâo de lán lewaε,
 wñ ní vñaaε, wñli kú kyàuo.
⁷ Gbé pó ye kámá,
 sema aàɔ gɔkεbɔ ge go kúa,
 i tεsɔmá ní kúkii.

*Davidi negɔnaɔ
(1Lad 11.10-41)*

- ⁸ Davidi negɔnaɔ tón kε: Akemo gbé Yasɔbañá
 negɔn tɔde gbéon àaɔ dɔaanae. ɔmε sɔna sè gbéon
 ðaa siñɔzi, à ní zɔzɔò píi gɔɔdoñzi. ⁹ Gbé bee gbea

Dodai né Eleazaa, Ahoa gbé kú negōn gbēon àaɔpiɔ guu lɔ. A kú n̄ Davidio gɔɔ pó Isailiɔ kàaa aa zìkà n̄ Filitēo Pasadamiū. Isailiɔ pòɔbozâkè, ¹⁰ ɔ aàpi félè à Filitēo dède e aà ɔ wà, à gɔ fënda pá kūa. Dii tò à zìblè maamaa gɔɔ bee. Zigɔ kiniɔ èa sù aa aà lè, ãma póo woloa geɔwa yáie. ¹¹ Gbé bee gbea Age né Sãma gusiside gbé kú. Ké Filitēo gâli kàaa gu pó bláa bú kúu, Isailiɔ bâalènè, ¹² aàpi mé zè gî búpi guoguo. A búpi sîmá, à Filitēo dède. Dii tò à zìblè maamaa.

¹³ Pôkækegɔɔ negōn gbēon baakwiɔ guu, gbēon àaɔn bò gè Davidi kîi Adulaū gbè'eu. Filitēo gâli bòo kâlé Lefai guzuleu. ¹⁴ Gɔɔ bee Davidi ku sêgbâu, Filitē gudžanao ku Beteleū. ¹⁵ Davidi lé a be í nidé à mè: Démé a gé Beteleū bôle lòɔ'i tóimeei? ¹⁶ Negōn gbēon àaɔpiɔ mé gè gè Filitēo bòou, aa Beteleū bôle lòɔ'i tò aa sùo Davidie. ɔ i we mio, a tòle Diiie sa'o'i ūe. ¹⁷ A mè: Kai Dii, má fô íe bee mio. Gbé pó aa gî n̄ wéniiɔ auε. I we mio. Negōn gbēon àaɔpiɔ yâkean we.

¹⁸ Zelua né Abisai, Yoabu dâuna mé negōn gbēon baakwiɔ d̄aaana ū. ɔme sõna sè gbēon ðaa do n̄ basçooɔzi à n̄ dède, ɔ à tɔbò gbēon baakwipiɔ guu. ¹⁹ A tɔbò de negōn gbēon àaɔpiɔla, ɔ à gɔ n̄ d̄aaana ū, kási a ku negōn tɔde gbēon àaɔpiɔ guuo. ²⁰ Yoiada né Benaia, Kabazee gbéá zìkan wódeε. Aà yâkeao dasi. A Mɔabu negōn tɔdeø dè gbēon pla. A gè ε guu gɔɔ pó lougbé kwè, à nòɔmusu dèu. ²¹ A Egipí gõsa tìisi pó sõna kūa dè. A sõaàzi n̄ goo, à aà sõna sîwà à aà dèò. ²² Yoiada né Benaia mé yápiɔ kè, ɔ à tɔbò negōn gbēon baakwipiɔ guu. ²³ A tɔbò de negōn gbēon baakwipiɔla, kási a ku negōn tɔde

gbẽn àaɔpiɔ guuo. Ⓛ Davidi aà dile a dɔaiɔ gbẽzɔɔ ũ.

- ²⁴ Gbẽ baakwipiɔ tón ke:
 Yoabu dāuna Asaeli,
 Dodo né Elana Betelē ũ gbé,
²⁵ Alodi gbẽ Sāma n̄ Elikao,
²⁶ Paleti gbé Elezi,
 Tekoa gbé Ikesi né Illa,
²⁷ Anato gbé Abiezee,
 Usa gbé Mebuni,
²⁸ Ahoa gbé Salamo,
 Netofa gbé Malai,
²⁹ Netofa gbé Baana né Elebu,
 Gibea pó kú Béyāmee bùsuu gbé Libai né Itai,
³⁰ Pilatō gbé Benaia,
 Gaasi guzule gbé Idai,
³¹ Alaba gbé Abialebõ,
 Bauliū gbé Azemave,
³² Saaleboni gbé Eliaba,
 Yasẽ n̄é,
³³ gusiside gbé Sāma né Yonatāa,
 gusiside gbé Salaa né Ahia ũ,
³⁴ Maaka gbé Aasebai né Elifele,
 Gilo gbé Aitofeli né Elia ũ,
³⁵ Kaameli gbé Ezelo,
 Laalubu bui Paalai,
³⁶ Zoba gbé Natā né Igali,
 Gada bui Bani,
³⁷ Amɔni bui Zeleki,
 Beelo gbé Naalai, Zeluia né Yoabu zikabɔkūna,

³⁸ Yetee buiɔ Ila n̄ Galebuo
³⁹ n̄ Iti bui Ulio.
 Ampii aa gbẽn bla àaɔsaiɛ.

24

Davidi a zigɔ̄ naoa (1Lad 21.1-26)

¹ Dii pɔ̄ èa pà Isailiozi, ɔ̄ à Davidi swãfènè à mè: Gé Isailio n̄ Yudao naoi. ² O kí ò Yoabue n̄ zigɔ̄ dɔ̄aana pó kuaànɔ̄ à mè: A Isaili buiɔ bùsu kèele píi za Dã e à gè peð Beesebawa, í n̄ nao, ké mà e mà n̄ dasile dɔ̄. ³ O Yoabu ò kíe: Ma dii kí, Dii n̄ Lua n̄ gbéw kõne lē basɔ̄, ní wesiɛ, áma ma dii kí, àkea n̄ ye n̄ ke màai? ⁴ N beeo kí yá Yoabu n̄ zigɔ̄ dɔ̄aanaɔ̄ blè, ɔ̄ aa bòle kí kíi, aa gè Isailio naoi. ⁵ Aa bùa Yuudéwa, aa bòokpà Aloee sae. Wélepi ku guzuleue. O aa Gada bùsu kèele e Yazee. ⁶ Aa Galada bùsu kèele aa gè Kadesi, Iti bùsuu e Dâyaani, ɔ̄ aa gè Sidɔ̄ oi. ⁷ Aa gè Tii wéle bñideu n̄ Iviɔ n̄ Kanaaɔ wéleɔ guu píi, ɔ̄ aa gè Yuda bùsu geɔ̄midɔ̄kíi oi e Beeseba. ⁸ Aa bùsupi kèele píi. Mɔ̄ kéokwi n̄ gɔ̄ baoo gbea aa èa sù Yelusale. ⁹ O Yoabu gbé pó à n̄ nao lé ò kíe. Isaili gɔ̄e pó aa fënda dɔ̄ gbẽn ðaaasɔ̄sɔ̄ lē ðaa siiɔ̄ (800.000). Yuda sɔ̄ gbẽn ðaaasɔ̄sɔ̄ lē ðaa pla n̄ basɔ̄o (500.000).

¹⁰ Gbépiɔ̄ naoa gbea Davidi ku déndɔ̄mee guu, ɔ̄ a ò Dii: Ma duunakè yápi kea guu maamaae. Dii, mapi n̄ zòblena, ma tåae këa sa, asa ma sɔ̄uyä këe. ¹¹ Ké Davidi fèle kɔ̄, Dii yá'ò ãnabi Gada, Davidi gu'enae à mè: ¹² Ge n̄ o Davidi e ma mè, má yá mèn àaɔ kpále aà gëzì, aà yápiɔ̄ do gwa à sé, mi këe. ¹³ O Gada gè Davidi lè, a òè à mè: Imina kaa

ní bùsuu wè sopla ge n ibeeo péléanzi n bàaleané mo àaõ ge gagyäkaa n bùsuu gó àaõ, a kpele n sèi? Láasookewà n gwa, mí ge o Lua pó ma zíe. **14** Ḍ Davidi ò Gadae: Má kú yeelea zóo guue. Má sì wà lélé wà da Dii ozi, asa a sósobi vî maamaae. Asu to mà lélé da gbénazina ozi. **15** Ḍ Dii gagyäkà Isailiøgu za ko bee e gó pó à zèò. Sea za Dâ e à gè pèò Beesebawa Isailiø gäga gbëon òaasoso leë bàäkwi (70.000). **16** Ké Dii Malaika obò àle yáyia Yelusaléüdeøwa, Dii a nòse suumpà yápi musu, õ a ò malaikapi: Ze màa! N n o scaa sa. Yebusi bui Alauna pówengbëze õ Dii malaikapi kuu. **17** Gó pó Davidi malaikapi è, àle n dëde, a ò Dii: Mámë ma duunapi kè ma tåaekè. Gbëpiá ma kpàsa sâone, aai yæe keo. To n o su mapi n ma de bëdeøwa.

18 Goobeezi Gada gè Davidi lè a òè: Gé Dii gbagbakii boi Yebusi bui Alauna pówengbëzeu. **19** Ḍ Davidi gè lá Dii a yä'ò Gadaewa. **20** Ké Alauna wëzù, a è kí n a gbëo lé mó a kíi, õ à gè kùlèè à wùle a gbëeu **21** à mè: Ma dii kí, àkea nle mó mapi n zòblena kíi? Davidi wèwà à mè: Ma mo n pówengbëze lúima, mà Dii gbagbakii boue, ké gagyäpi e go gbëowa yái. **22** Ḍ Alauna ò Davidie: Ma dii kí, pó pó kène maa se n sa'oò. Zuø gwa sa'obø ü. Pówengbëgoø n zuuø séle yàa ü. **23** Kí, ma n gba píie. Alauna èa ò lɔ: Dii n Lua sinnø. **24** Ḍ kí òè: Aawo! Má lúmae, mí a flabone. Má sa'o Dii ma Luawa pâ flabosaio. Ḍ à pówengbëzepi n zuø lùwà ánnusu ñwatë blakwi. **25** Ḍ à Dii gbagbakii bò we, à sa pó wî a pó káteu à tékû òwà n sáaukpasaø. Dii sñaànø aà bùsu yá musu, õ gagyäpi zè.

**Bibeli Luayátaalá
The Holy Bible in the Boko language spoken in Benin
and Nigeria**

copyright © 2010 SIM International

Language: Boko

Translation by: SIM International

Boko Bibeli Luayátaala

This translation, published by the SIM au Benin, was published in 2010.
If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at
ECWA/SIM H.Q., P.M.B. 2009, Jos, Plateau State, NIGERIA.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

liv

ffb0f4b3-18b7-564f-bd5d-307e9e532fb9